DOCUMENT RESUME

ED 323 767 FL 018 818

AUTHOR Tegey, Habibullah; Robson, Barbara
TITLE Beginning Pashto: Teachers' Manual.
INSTITUTION Center for Applied Linguistics, Washington, D.C.
SPONS AGENCY Center for International Education (ED), Washington, DC.
PUB DATE 90
CONTRACT P017A-90055
NOTE 104p.; For other materials in the set, see FL 018 814-819.
PUB TYPE Guides - Classroom Use - Guides (For Teachers) (052)

EDRS PRICE MF01/PC05 Plus Postage.
DESCRIPTORS Cues; Educational Resources; *Grammar; Instructional Materials; Language of Instruction; *Native Speakers; *Pashto; *Second Language Instruction; Second Language Learning; Teaching Guides; Uncommonly Taught Languages

ABSTRACT

This teachers' manual is a component of "Beginning Pashto," a set of materials (including a textbook, student workbook, tapescripts, and a glossary) that teaches the Pashto language. The teacher's manual is written for the native speaker of Pashto who is educated but does not have a background in language teaching or an extensive background in Pashto grammar. The guide explains the presentation of grammar points and gives other information of use to the teacher. At the end of each unit, the prompts for the listening exercises in the workbook are given for the teacher's convenience. (GLR)

****
* Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
* from the original document. *
****

ED323767

ابتدائی پښتو
Beginning Pashto

د ښوونکی لارښود
Teachers' Manual

Habibullah Tegey
Barbara Robson

Center for Applied Linguistics
Washington, D.C.

FL 018318

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
Office of Educational Research and Improvement
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

✓ This document has been reproduced as received from the person or organization originating it.

☐ Minor changes have been made to improve reproduction quality.

• Points of view or opinions stated in this document do not necessarily represent official OERI position or policy.

"PERMISSION TO REPRODUCE THIS MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY
G. R. Tucker

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)."

ابتدائی پښتو

Beginning Pashto

د ښوونکی لارښود

Teachers' Manual

Center for Applied Linguistics

Beginning Pashto

Overview

Beginning Pashto (ابتدائی پښتو) is a set of materials teaching the Pashto language. Each of the fourteen units provides about ten hours of class work, and therefore should be sufficient for two semesters of academic language training (three hours a week in class, with possibly two hours of lab or practice), or about five weeks in an intensive course (six hours a day in class, five days a week). The materials are designed to bring an English-speaking student to a 1+ or 2 on the ILR proficiency scale, or an Intermediate High or Advanced on the ACTFL proficiency scale.

The language taught the materials is Afghan Pashto, in particular the standard central dialect spoken in Kabul and used in the official media. The materials have been proof-read and field-tested by Kandahari Pashtuns; the words and phrases in them are familiar to speakers of the Kandahari dialect as well.

The Pashto writing system is taught in the first unit, and is used in the presentation of material from then on. In the first three units, material is also in a romanized transcription. After that, the transcription of a word or phrase is given only when the word or phrase is introduced, or when the point under discussion is pronunciation.

The materials consist of:

Textbook (د درسی کتاب)

Student Workbook (د درسی کتاب ضمیمه)

Teachers' Manual (د ښوونکی لارښود)

Pashto-English Glossary (لغت)

Textbook Tapescript (د درسی کتاب د ټیپ متن)

Workbook Tapescript (د درسی کتاب د ضمیمې متن)

As was mentioned before, the first unit in the Textbook teaches the Pashto writing system. The other thirteen units present the language via dialogues and readings on various topics (e.g. food, shopping, weather, family, etc.), with accompanying presentations on grammar and vocabulary, and exercises for oral practice and conversation. Each unit contains a Diversion - a proverb, poem or story - intended to amuse the student, and to provide him or her with a glimpse of Pashto folk literature.

The dialogues revolve around the activities of a group of Pashtuns and Americans at an American university, so that the American student is provided with language and

vocabulary of immediate usefulness. The readings for the most part describe Pashtun life and customs in Afghanistan, and are related to the topic in the corresponding dialogue.

The Workbook provides background information on Pashtun culture, discussion of grammar points, and information on individual vocabulary items. Each unit in the Workbook contains a number of exercises providing additional listening and writing practice on the points covered in the Textbook. The listening exercises require the student to listen to a prompt, then respond in some way; the prompts are not given in the Workbook exercises.

The Teachers' Manual, in Pashto, is written for the native speaker of Pashto who is educated but does not have a background in language teaching or an extensive background in Pashto grammar. It explains the presentation of grammar points, and gives other information of use to the teacher. At the end of each unit, the prompts for the listening exercises in the Workbook are given for the teacher's convenience.

The Glossary contains, in dictionary form, all the words taught in the materials. In addition to providing information on individual lexical items, it gives the student practice in using a list in Pashto alphabetical order.

The Text Tapescript and Workbook Tapescript have been developed for students of Pashto who do not have regular access to a native speaker of the language. They provide the means for such students to identify a Pashto speaker, then make arrangements with him or her to tape the important parts of the Textbook and the listening exercises in the Workbook. The tapescripts are not necessary in situations where there is a Pashto-speaking teacher.

All these materials are in the public domain, and copies may be made of them as needed. Each component is listed in the ERIC system with a separate number, and has been designed on the assumption that a single hard copy will be bought from ERIC, then copied and bound. Each component accordingly has a cover page, which should be copied onto heavy paper (a different color for each component makes it easier to identify). The title page and rest of the component can be copied as usual, then bound with the cover page and a back cover. We have found that comb-binding (available at most copy centers) is best, because it allows the "book" to lie flat. To facilitate copy-making, every page of the materials has been numbered and labelled in English, in headers like the following:

Beginning Pashto Unit 12: ملا يې ووېله ده Teachers' Manual 82

Each component of the materials has the following number of pages:

Textbook:	168	Teachers' Manual:	93
Workbook:	186	Textbook Tapescript:	119
Glossary:	40	Workbook Tapescript:	66

If you have any problems or questions about getting the materials, please contact ERIC/CLL, at the Center for Applied Linguistics in Washington, D.C. If you have any

questions about the content of the materials, please contact the authors: Barbara Robson at the Center for Applied Linguistics, or Habibullah Tegey in the Pashto Service, Voice of America, in Washington D.C.

These materials have been developed by the Center for Applied Linguistics with funding from Grant No. P017A 90055 from the International Research and Studies Program of the U. S. Department of Education. The same office has funded CAL to develop an additional fourteen units. These will be deposited in the ERIC collection under the general title *Intermediate Pashto* , and will be available in eary 1992.

Table of Contents

Introduction vi

Unit 1: اسلام عليكم

Section 1: Greetings and Goodbye Phrases 1
Section 2: Pashto Pronunciation 2
Section 3: The Pashto Alphabet 4
Section 4: Diversions 6
Workbook Exercises 6

Unit 2: نور چيرې دی؟

Section 1: Dialogue 8
Section 2: Sentence Structure 9
Section 3: Reading 11
Section 4: Word Structure 12
Section 5: The Pashto Alphabet 13
Section 6: Diversions 14
Workbook Exercises 14

Unit 3: ته څه کارکوې؟

Section 1: Dialogue 17
Section 2: The Present Tense 18
Section 3: Reading 19
Section 4: Word Structure 20
Section 5: Diversions 21
Workbook Exercises 22

Unit 4: ورونه او خويندې

Section 1: Dialogue 24
Section 2: Numbers 25
Section 3: Weak Possessive Pronouns 26
Section 4: Reading 27
Section 5: Diversions 28
Workbook Exercises 28

Unit 5: هوا سخته توده ده.

Section 1: Dialogue 30
Section 2: Adjective Classes 31
Section 3: Reading 33
Section 4: Asking for Vocabulary 34

Section 5: Diversions 34
Workbook Exercises 35

Unit 6: شنبې څه کوی؟

Section 1: Dialogue 37
Section 2: Time Words and Phrases 38
Section 3: Reading 40
Section 4: Telling Time 40
Section 5: Diversions 41
Workbook Exercises 41

Unit 7: زه به آشك راوغواړم.

Section 1: Dialogue 44
Section 2: The Perfective Form of Simple Verbs 45
Section 3: Commands 46
Section 4: Future Expressions 47
Section 5: Reading 48
Section 6: Diversions 49
Workbook Exercises 49

Unit 8: په پله تېر شه.

Section 1: Dialogue 52
Section 2: Ordinal Numbers 53
Sections 3 and 4: Derivative Verbs 95
Section 5: Reading 56
Section 6: Diversions 57
Workbook Exercises 57

Unit 9: دالته کښینه.

Section 1: Dialogue 58
Section 2: Doubly Irregular Verbs 59
Section 3: Future Expressions 60
Section 4: Reading 61
Section 5: Diversions 61
Workbook Exercises 62

Unit 10: اسد به مې بوزی.

Section 1: Dialogue 64
Section 2: Weak Pronouns 64
Section 3: The Order of 'Floating' Particles in Sentences 67
Section 4: Reading 69

Section 5: Diversions 69
Workbook Exercises 70

Unit 11: قیمت یې څو دی؟

Section 1: Dialogue 72
Section 2: Numbers Beyond Thirty 72
Section 3: Summary of Strong Pronouns 73
Section 4: Demonstratives 74
Section 5: Reading 75
Section 6: Diversions 75
Workbook Exercises 75

Unit 12: ملا یې ژوبله ده.

Section 1: Dialogue 77
Section 2: Where Does It Hurt? 77
Section 3: The Past Imperfective Form of 'be' 78
Section 4: The Past Tense Forms of Verbs 78
Section 5: Reading 80
Section 6: Diversions 80
Workbook Exercises 81

Unit 13: په بازار کې دې څه کول؟

Section 1: Dialogue 83
Section 2: The Pashto Past Perfective Tense 83
Section 3: Using the Past Perfective Tense 85
Section 4: Reading 86
Section 5: Time Phrases 87
Section 6: Diversions 87
Workbook Exercises 88

Unit 14: په کار پسې ګرځېدلم.

Section 1: Dialogue 90
Section 2: The Past Imperfective Tense 90
Section 3: The Pashto Infinitive 91
Section 4: Reading 91
Section 5: The Afghan Calendar 92
Section 6: Diversions 92
Workbook Exercises 92

Introduction

This Teachers' Manual is one of the six components of *Beginning Pashto*. The other components are:

Textbook	Textbook Tapescript	Pashto-English Glossary
Workbook	Workbook Tapescript	

All the components of *Beginning Pashto* are available in microfiche or hard copy through the ERIC Document Reproduction Service.

مقدمه

دا د «ښوونکی لارښود» د هغو درسی موادو یو ټوک دی چه د انګریزی ژبې ویونکو، په ټهره بیا امریکایانو، ته د تدریس دپاره لیکل شوی دی. ددې موادو درې نور ټوکونه درسی کتاب (Textbook)، د درسی کتاب ضمیمه (Students' Workbook) او د «ټیپونو متن» ده. د «ښوونکی لارښود» له معلم سره د مرستې په غرض لیکل شوی دی. ددغو درسی موادو لیکونکو داسې فرض کړې چه ښوونکی د ژبې د تدریس تجربه نه لری او ځکه نو ځینې داسې لارښودنې ورته شوی چه په دې باره کې مرسته ور سره وکړی. دلته ښوونکی ته د دیالوګونو، تمرینونو، قرائت او د درسی کتاب د ځینو نورو برخو د تدریس په باره کې په یو شمېر تخنیکی لارښودنو علاوه، یو لړ ګرامری توضیحات هم ورکړل شوی دی. ددې تکی مطلب دادی چه ښوونکی د پښتو ژبې له عصری ګرامری توضیحاتو سره چه په دغو درسی موادو کې استفاده ترې شوې پوره بلد شی او زده کوونکو ته یې تفهیم کړی.

البته دلته په ګرامر باندې د ګرامر په خاطر بحث نه دی شوی، بلکه په ګرامر ددې دپاره او داسې بحث شوی چه شاګردانو سره د ژبې د زده کړې په لاره کې مرسته وکړی. مثلاً دلته کومې خبرې چه د ضعیفو ضمیرونو په باره کې شوی د هغو

مطلب شاګردانو ته ددې ټکی توضیح کول دی چه دغه ضمیرونه په جمله کې څنګه استعمالیږی.

د درسی کتاب عمده برخې دیالوګ، ګرامری توضیحات، قرائت او تمرینونه جوړوی. د درسی کتاب ضمیمه کې د شاګردانو د زیاترې استفادې په غرض د پښتو ژبې د ګرامری جوړښت او د پښتنو د اجتماعی خصوصیاتو او ثقافتی ژوند په باره کې تر درسی کتاب نه زیات توضیحات او تمرینونه نه ځای شوی دی. د «تیپونو متن» کې هغه کلمات، عبارات او جملات راغلی چه کېدی شی د زده کوونکو د استفادې په غرض تیپونه پرې ډك شی او په لابراتوار او یا صنف یا بل ځای کې استفاده تری وشی. دا تیپونه، خصوصاً، د شاګردانو د اوریدلو د مهارت له قوی کولو سره ډیره مرسته کولی شی.

په پای کې باید وویل شیو چه ددغو درسی موادو د لیکلو د پروژې مالی مصارف د امریکا د ښعارف وزارت د عرفانی مرستې له هغو پیسو ور کړی چه د حساب لمبر یې Grant No. P017A900551 دی. د تطبیقی ژب پوهنې مرکز دمعارف د وزارت له دغې مرستې نه د زړه له کومې مننه کوی.

Unit 1: اسلام علیکم

Section 1: Greeting and Goodbye Phrases
لومړی برخه: روغبړ او خدای په امانی

ښوونکی دې لومړی دغه جملې خپله دوه درې واړې په لوړ غږ شاګردانو ته ووایی. بیا دې شاګردانو ته ووایی چه هغوی ټول یې له ده سره یو ځای په لوړ غږ ووایی. دا کار دې ښوونکی او زده‌کوونکی دوه درې واړې وکړی. بیا دې ښوونکی شاګردانو ته ووایی چه پښتانه د روغبړپه وخت کې د خبرو تر څنګه، معمولاً ځینې خاص حرکات هم کوی. مثلاً نارینه له یو بل سره لاس ورکوی او په غږ هم روغبړ کوی. وروسته له دې توضیح نه دې یو نارینه شاګرد دټولګی مخې ته وروغواړی او هلته دې په غږ روغبړ ور سره وکړی.

وروسته له دې، دې ښوونکی له زده کوونکونه وغواړی چه په لاس روغبړ او خدای په امانی ته دوام ورکړی او جملې دې په لوړ غږ وایی. د لاس په روغبړ او خدای په امانی کې ښځې او نارینه دواړه برخه اخستلی شی. د هر شاګرد تلفظ چه بیخی خراب وی ښوونکی دې یې ورته تصحیح کوی. اما دا ضرور نه ده چه په اوله ورځ د شاګردانو تلفظ بیخی صحیح او کامل شی. مګر داسې دې هم نه کېږی چه د شاګردانو تلفظ په ورځو ورځو خراب پاتې شی او په پای کې له غلط تلفظ سره عادت پیدا کړی. ښوونکی دې په پای کې شاګردانو ته دا هم ووایی چه دغه جملې د جملو حیث زده کړی او د کلماتو په جلا جلا معنا پسې دې نه ګرځی.

Section 2: Pashto Pronunciation
دوهمه برخه: پښتو تلفظ

ښوونکی دې لومړی هر واول او کانسوننټ په جلا ډول شاګردانو ته تلفظ کړی او بیا دې په مثالونو کې ورته ووایی. مثلاً لومړی دې اول واول [a] ورته تلفظ کړی او بیا دې ورته ووایی چې د "تلفظ" په کلمه کې اول او دوهم واول [a] دی او د "ده" په کلمه کې وروستی واول [a] دی. په دې پسې دې معلم ټول واولونه او کانسوننټونه په ترتیب هم په جلا ډول او هم په مربوطو مثالونو کې په لوړ غږ ووایی. په دې ترڅ کې هم ښوونکی او زده کوونکو ته دا څرګندیږی چه شاګردانو ته د کومو حروفو تلفظ اسان او د کومو ګران دی. کوم چه اسان دی په هغو دې ښوونکی ډېرسر نه خوږوی بلکه ډېر زور دې د هغو په تلفظ واچوی چه شاګردانو ته ګران دی. په دې پسې دې ښوونکی د هر "حرف" مربوط مثال ته لومړیخپله په احتیاط په لوړغږ شاګردانو ته ووایی او له شاګردانو دې وغواړی چه هم یې په دقت واوری او هم د معلم خولی ده. وګوری چه څنګه یې تلفظ کوی. معلم دې هر مربوط مثال لږتر لږه دوه واړې تکرار کړی. لکه ده، ده.

بیا دې ښوونکی د ټولو حروفو مربوط مثالونه په ترتیب سره تلفظ کړی او له شاګرداونو نه دې وغواړی چه ټول یې په یوه غږ ورسره تکرار کړی. ورپسې دې استاد له شاګردانو نه وغواړی چه یو یې فقط د یوه غږ مربوط مثالونه تلفظ کړی او نور شاګردان دې یو خای ورسره تکرار کړی. که د شاګرد تلفظ غلط ؤ، ښوونکی دې یې تصحیح کړی او شاګردان دې ورسره تکرار کړی. ښایی زده کوونکو ته د «ت، د، ل، ن،» غږونه د هغو له انګریزی معادلو غږونو «n,l,d,t» سره عین شی وښکاری. مګر بیا هم له یو بل سره فرق لری.

نوټ: ښوونکی باید ملتفت وی چه د خپلې ژبې د زده کړې په وخت کې سړی تحریری ژبه زده کوی. ځکه تقریری ژبه

یې په کور کلی کې زده کړې وی. مګر څوک چه خارجی ژبه لولی هغوی معمولاً هم تحریری ژبه زده کوی او هم تقریری.

Practice
مشق

ښوونکی دې ددغو کلمو هره یوه، دوه دوه واړې ووایی او له شاګردانو نه دې وغواړی چه یو خای یې ورسره ووایی. بیا دې ددغو کلماتو هر کتار یو شاګرد تلفظ کړی او نور شاګردان دې یو خای په لوړ غږ ورسره ووایی. کله که د شاګرد تلفظ ښه نه وی، نو ښوونکی دې ورته تلفظ کړی او ټول شاګردان دې یې یو خای ورسره تلفظ کړی.

More Practice
نور مشق
Afghanistan
افغانستان

ښوونکی دې لومړی دا ټولې جملې او نومونه ووایی او شاګردان دې یې واورې. بیا دې ښوونکی ټول له سره ووایی او زده کوونکی دې په لوړ غږ ورسره تکرار کړی.
بیا دې یو زده کوونکی د نقشې خوا ته ودریږی او نور زده کوونکی دې په نوبت د افغانستان د یوه ولایت نوم ورته واخلی او له هغه نه دې وغواړی چه په نقشه کې یې وروښیی. هغه دې دا کار وکړی. لکه دا چه :

فراه را وښیه .

دغه ده.

بیا دې ښوونکی له شاګرد سره دا سوال او ځواب وکړی.

فراه چېرې ده؟

فراه په افغانستان کې ده .

دا پوښتنه دې د ټولو هغو ولایتونو په باره کې وشی چه نومونه یې لیکل شوی او ټولو ته دې عین هغه خواب ورکړل شی لکه د فراه په برخه کې چه ورکړل شوی دی. شاګردان دې په سوال او خواب دواړو کې برخه واخلی . ښوونکی دې د زده کوونکو تلفظ تصحیح کوی.

Section 3: The Pashto Alphabet
درې یمه برخه: پښتو الفبا

Letter Shapes
تورې

کوم حروف چه the vowel symbols تر عنوان لاندې راغلی هغه د شاګردانو دپاره دی او ښوونکی دې سر پرې نه خوړوی.
اما ددې برخې عمده مشکل د حروفو له ترکیب او له یو بل سره نښلولو نه پیدا کیږی. ښوونکی باید زده کوونکو ته یو څه وخت ورکړی چه هغه برخه چه عنوان یې د تورو اشکال دی په دقت ولولی. بیا دې ښوونکی له هغو مثالونو نه چه د examples تر عنوان لاندې راغلې یو څو په تخته ولیکی او شاګردانو ته دې توضیح کړی چه پښتو له ښی خوا نه چپ خوا ته لیکل کیږی او څکه نو د ښی لاس خوا ته تورې د چپ لاس خوا ته تورو سره نښلول کیږی. دغه راز دې ښوونکی زده کوونکو ته ووایی چه په کتاب کې د تورو ډلې د کار د اسانی دپاره له یو بل سره د ورته والی په اساس ویشل شوی دی. مثلاً ب پ ت ....یوه ډله شوی او ح خ څ بله ډله او داسې نور.
دغه راز دې ښوونکی د مثالونو په واسطه دا خبره زده کوونکو ته وښی چه ځینې تورې لکه "د" او "ر" هیڅکله له یو بل سره نه نښلی. مګر نور تورې له یو بل سره نښلی. دغه راز دې ښوونکی د زده کوونکو توجه دې ته ور واړوی چه د حروفو لاندې باندې ټکی او نورې علامې ډېرې مهمې دی. څکه پرته له هغه نه

د تورو فرق نه کیږی. لکه د "ت" او "ټ" فرق د هغې دایرې په واسطه کیږی چه تر "ټ" لاندې لیکل شوی ده.
په دې پسې دې ښوونکی له شاګردانو نه وغواړی چه هغه کلمات او سیلابونه چه په کتاب کې د تمرین په غرض لیکل شوی، په تخته او بیا د کاغذ پر مخ ولیکی. که هر شاګرد مشکلات لری له ښوونکی نه دې پوښتنه وکړی او ښوونکی دې دغه مشکلات په لوړ غږ توضیح کړی.
ښوونکی دې شاګردانو ته دا هم ووایی چه کوم کلمات چه په دې برخه کې راغلی هغه فقط د لیک د زده کړې د تمرین د پاره دی او دوی مکلف نه دی چه زده یې کړی.

The Pashto Alphabet
پښتو الفبا

ښوونکی دې د الفبا د ټولو تورو نومونه په لوړ غږ ولولی او له شاګردانو نه دې وغواړی چه یو خای یې ورسره ووایی. ښوونکی دې شاګردانو ته دا هم ووایی چه پښتو الفبا تل په همدې ترتیب لیکل کیږی او خلك یې په دې ترتیب یادوی.

Transcription Symbols and Pashto Letter Equivalents
تورې او غږونه

ښوونکی دې زده کوونکی دې ته متوجه کړی چه د درس دا برخه له هغوی سره د املا په برخه کې مرسته کوی. ځکه دا شاګردانو ته دا مطلب توضیح کوی چه پښتو واولونه او کانسونټونه په کومو تورو لیکل کیږی.

Section 4: Diversions
څلورمه برخه: تفریح

ښوونکی دې شاګردانو ته ووایی چه دا پښتو لنډی په یاد کړی او په معنا یې خان پوه کړی. شاګردانو ته د لنډی په باره کې د هغو د درس په مدد کتاب کې کافی معلومات ورکړل شوی. خو که ښوونکی ضروری وګڼی کولی شی په دې باره کې نور څه هم ورته ووایی. که شاګردانو په دې ارتباط سوالونه لرل، ښوونکی دې ورته حل کړی.

Workbook Exercises

Exercise T1.

1. بر بر	6. مال مال	11. شپږ شپږ
2. بار بار	7. ده ده	12. نهه نهه
3. غر غر	8. لار لار	13. لس لس
4. غار غار	9. خان خان	14. که که
5. مل مل	10. درس درس	15. لر لر

Exercise T2.

1. بنه بنه	6. خیر خیر
2. سخت سخت	7. خدای خدای
3. پوخ پوخ	8. خپل خپل
4. تنخا تنخا	9. پښتو پښتو
5. مابنام مابنام	10. بنکته بنکته

Exercise T3.

1. غور غور
2. روغتون روغتون
3. تړی تړی
4. گل گل
5. غټ غټ
6. راغلی راغلی
7. گردیز گردیز
8. افغانستان افغانستان
9. غور غور
10. گدا گدا

Exercise T4.

1. نرمه نرمه
2. خواړې خواړې
3. دلته دلته
4. کورنۍ کورنۍ
5. د د
6. دوولس دوولس
7. وروسته وروسته
8. کور کور
9. مازدیگر مازدیگر
10. موده موده

Exercise T5.

1. کړی کړی
2. دېره دېره
3. خوبوړی خوبوړی
4. غواړو غواړو
5. گدا گدا
6. غوندۍ غوندۍ
7. جوړه جوړه
8. غواړو غواړو
9. لار لار
10. کرکۍ کرکۍ

Unit 2: نور چیرې دی؟

Section 1. Dialogue
لومړی برخه : دیالوګ

ښوونکی دې اول شاګردانو ته د دیالوګ د ماهیت په باره کې وغږیږی او ورته و دې وایی چه دا د داود او امان تر منځ د هغوی د اشنایانو او مربوطینو په باره کې سوال او ځواب دی. بیا دې ښوونکی ټول دیالوګ په پوره وضاحت مګر په طبعی ډول شاګردانو ته دوه واړې ولولی او له شاګردانو دې و غواړی چه په دقت یې واوری. په دې پسې دې دیالوګ لږ تر لږه دوه واړې بیا ولولی او له شاګردانو نه دې وغواړی چه په لوړ غږ یې ورسره تکرار کړی. بیا دې یو زده کوونکی د خپل میز خوا ته ور وغواړی او هلته دې دی او زده کوونکی د داود او امان په حیث دیالوګ څومره چه امکان لری هغومره په طبعی ډول تمثیل کړی. بیا دې ښوونکی یو بل شاګرد هم ور وغواړی او له هغه بل او دې شاګرد نه دې وغواړی چه دیالوګ دوه واړې تمثیل کړی . که د شاګردانو په تلفظ او یا د لوستلو په آهنګ intonation کې څرګند نقص وی هغه دې سمدستی ورپه ګوته او اصلاح کړی. پدې پسې دې معلم یو ځل بیا ټول دیالوګ خپله ولولی او له شاګردانو نه دې وغواړی چه په لوړ غږ یې ورسره تکرار کړی. وروسته له دې نه دې شاګردانو نه وغواړی چه دوه دوه سره جوړه شی او دیالوګ په لوړ غږ سره ووایی او نور شاګردان دې ور سره تکراروی. ښوونکی دې پدې جریان کې کوشش وکړی چه په خبرو کې څرګند نواقص اصلاح کړی.

New Vocabulary
نوی لغات

پدې برخه کې هغه لغات راغلی دی چه شاگردان نوی ور سره اشنا کیږی.

Section 2: Sentence Structure
دوهمه برخه :د جملې جوړښت

Basic Order of Words in a Sentence
په جمله کې د کلماتو اساسی ترتیب

ښوونکی دې شاگردان په دا لاندې ټکو پوه کړی.

۱ـ په پښتو کې په عادی دول فاعل د جملې په سر کې او فعل د جملې په پای کې راځی. د نورو کلماتو عادی ترتیب دادی چه په فاعل پسې مفعول او په مفعول پسې قید راځی. لکه دا چه:

سلیم لیلا ښه پیژنی.

پدې جمله کې «سلیم» فاعل «لیلا» مفعول، «ښه» قید او «پیژنی» فعل دی.

۲ـ متمم یا complement ښایی له صریح مفعول یا غیر صریح مفعول یا صفت او یا ددغو له یوه ترکیب نه جوړ دی.

۳ـ که «فاعل» له قرینې نه معلوم وی، هلته بیا هذف کیږی. مثلاً: که څوك له چا نه پوښتنه وکړی چه «سلیم» چېرې دی؟ په ځواب کې به ورته وویل شی چه «په صنف کې دی.» پدې وروستۍ جمله کې د جملې فاعل یعنی «سلیم» څکه هذف شوی چه متکلم او مخاطب دواړه د سوال له مخې پدې پوهیدلی چه د «سلیم» په باره کې غږیږی.

٤ـ په پښتو کې په سوالیه او بیانیه جملو کې د کلماتو ترتیب عین شی وی. د سوالیه او بیانیه جملې فرق د آهنګ (intonation) په واسطه کیږی.

۵ـ منفی جملې په عمومی ډول له مثبتو جملو نه داسې جوړیږی چه له فعل نه دمخه د «نه» کلمه اچول کیږی. لکه دا چه: لیلا نه گډیږی.

The Verb 'be' in Pashto
په پښتو کې د «یم» فعل

کوم اشکال چه تر دې عنوان لاندې راغلی هغه دوه ډوله استعمال لری. کله د اصلی فعل په شکل استعمالیږی مثلاً: غلځی صاحب په صنف کې دی. کله د معاون فعل په توګه استعمالیږی. مثلاً: تور تللی دی. په اوله جمله کې (دی) د انګریزی د 'is' معنا لری او په دوهمه جمله کې د انګریزی د 'has' معنا لری.

Practice
تمرین

پدې برخه کې داسې تمرینونه راغلی چه شاګردان له هغو ټکو سره زیاتره بلد کړی چه په پښتو جمله کې د کلماتو د ترتیب په باره کې دمخه یاد شول. ښوونکی دې له شاګردانو نه وغواړی چه تمرینونه له هغه هدایت سره سم عملی کړی چه په دې برخې کې راغلی دی.

Prepositional Phrases in Pashto
مغیره آدات

ښوونکی دې زده کوونکی په دې پوه کړی چه په پښتو کې برخلاف د انګریزی دهر څله مغیره آدات جوړه جوړه استعمالیږی. لکه په «په کور کې» چه «په» د «کور» له کلمې نه وړاندې راغلی او «کې» د «کور» له کلمې نه وروسته. دغه راز «له شاګردانو سره» دوه مغیره آدات راغلی د. یو «له» دی چه د شاګردانو له کلمې نه

وړاندی راغلی او بل «سره» دی چه دغې کلمې نه وروسته راغلی. ښوونکی دې شاګردانو ته دا هم ووایی چه کله کله «له» حذف کیږی او یوازې «سره» ویل کیږی لکه دا چه: شاګردانو سره.

Section 3: Reading
قرائت

۱ـ ښوونکی دې دا جملې پر تخته ولیکی او یو خل دې یې په لوړ غږ ولولی. بیا دې له شاګردانو نه وغواړی چه هر یو یې یوه جمله ولولی. ښوونکی کولی شی په لوستلو کې مرسته ورسره وکړی.
۲ـ شاګردان دې یو یو دا جملې ولولی. ښوونکی کولی شی چه په لوستلو کې مرسته ور سره وکړی. کله چه شاګرد جمله ولولی، ښوونکی دې بیا پوښتنه ور نه وکړی چه دا جملې او پوښتنې د لیلا په باره کې دی او که نه؟
۳ـ ښوونکی دې له شاګردانو نه وغواړی چه هر یو یې د خان او یا خپلو هم صنفیانو په باره کې پوښتنې وکړی. لکه دا چه:
امان چېرې دی؟
ښوونکی باید شاګردان په کلکه دې ته متوجه کړی چه یوازې له هغو کلماتو نه کار واخلی چه تر دې وخته یې په درسی کتاب کې لوستلی دی.

New Vocabulary
نوی لغات

ددې برخې مطلب دادی چه شاګردان هغو لغاتو ته متوجه شی چه پدې درس کې راغلی دی.

Have You Understood?
پوهیدلی یاستئ؟

ښوونکی دې له شاګردانو نه وغواړی چه دغه جملې ولولی او معنا یې کړی.

Section 4: Word Structure
څلورمه برخه : دکلماتو تصنیف

Pashto Noun Classes: Part 1
د پښتو اسم ډلې

پدې برخه کې کلمات د عدد، حالت او جنس په اساس تصنیف شویدی. په پښتو کې direct case اصلی حالت بلل شوی او oblique case غیر اصلی حالت. له کومو اسماوو، ضمایرو او صفاتو سره چه مغیره آدات لکه له، ته، سره او نو نه وی راغلی هغه په اصلی حالت کې دی او که مغیره آدات ورسره راغلی وی هغه په غیر اصلی حالت کې دی.

غمی راغلی دی.
امان غمی ته وویل.

د پورته جملو په اوله کې غمی په اصلی حالت کې دی او په دوهمه جمله کې په غیر اصلی حالت کې.

د کار د آسانتیا دپاره د اسم هره ډله په عدد بدول شوې ده. لکه اوله ډله، دوهمه ډله او داسې نور.

کوم اسمونه چه په دغو ډلو کې نه راځی هغه د بی قاعدې اسمونو په نامه یاد شوی دی.

Some Noun Classes
د اسمونو ځينې ډلې

پدې برخې کې د اسمونو ښځې ښځې ډلې توضيح شوی دی لکه دا چه کومه ډله په کوم توری پای ته رسيږی.
دغه راز ځينې بې قاعدې اسمونه هم تو ضيح شوی او په مثالونو ښودل شوی دی.

Practice
تمرين

ددې تمرين مطلب دا دی چه شاگردان د اسم له ښځو ښځو شکلونو سره زياتره بلد کړی. ښوونکی دې ددغو تمرينونو د اجراکولو په برخه کې د مؤلف هدايتونه تعقيب کړی.

Section 5: The Pashto Alphabet
پنځمه برخه : پښتو الفبا

Some Ligatures and Conventions
ترکيبی توری او مد او زورونه

دلته د الفبا يو شمېر نور توری معرفی شوی دی. شاگردان بايد هم ددغو تورو نومونه زده کړی اوهم خپله توری حفظ کړی.
ښوونکی دې شاگردانو ته دا خبره وکړی چه «لا» له «ل» او «ا» او«لی» له «ل» او «ی» او «لـم» له «ل» «م» نه جوړ دی.
ښوونکی دې شاگردان په دې هم پوه کړی چه دوه زورونه لکه د «مثلاً» په کلمه کې [an] تلفظ کيږی.

Practice
تمرین

په اول تمرین کې دې د شاګردانو نه وغوښتل شی چه دغه کلمې ولیکی. وروسته له هغه چه شاګردانو لغات ولیکل، ښوونکی دې هغه وګوری او اصلاح دې کړی. په دوهم تمرین کې شاګردان باید څو څو واړې لغات ولولی چه ښه او زر یې ولوستی شی.

Section 6: Diversions
شپږمه برخه: تفریح

ښوونکی دې شاګردانو ته ووایی چه دا پښتو متل دی. بیا دی یې د مفهوم او د استعمال د ځای په باره کې توضیحات ورکړی او که شاګردانو غوښتل یو دوه نورمتلونه دی هم ورته ووایی. مګر د درس دهر زیات وخت باید پرې ضایع نشی.

Workbook Exercises

Exercise T1.

1. اسلام آباد	6. پرستاره	11. دهرې	16. خیر
2. پښتو	7. ملګری	12. دوی	17. 3. پښتو
شاګرد	8. ستړی	13. شاګرد	18. تاریخ
4. شاعر	9. رښتیا	14. ډاکټر	19. رښتیا
5. تاریخ	10. جوړه	15. نژدې	20. خدای

Exercise T2.

1. د امان ښځه پرستاره ده .
2. داود او جون د امریکا دی؟
3. غلځی صاحب، امان، لیلا، رابیا، پتنګ او اسد ټول پښتانه دی؟
4. لیلا د پتنګ ښځه ده؟
5. پتنګ شاعر نه دی.
6. د پوهنتون شاګردان نه یو.
7. پتنګ ډاکټر دی؟
8. امان د داود او جون د پښتو ښوونکی نه دی.
9. جون او داود د افغانستان دی؟
10. اسد په پوهنتون کې شاګرد دی.

Exercise T3.

1. داود او جون د امریکا دی.
2. غلځی صاحب، امان، لیلا، رابیا، پتنګ او اسد ټول پښتانه دی.
3. لیلا د پتنګ ښځه ده.
4. پتنګ ډاکټر نه دی.
5. جون او داود د افغانستان دی.
6. د اسد کورنۍ په افغانستان کې ده.
7. د غلځی صاحب ښځه په امریکا کې ده.
8. رابیا او جون په پوهنتون کې شاګرداني دی.
9. جون او رابیا نژدې ملګري دی.
10. اسد په صنف کې یوازې ناست دی.
11. امان ښه شاعر دی.
12. لیلا په پوهنتون کې شاګرده ده.
13. غلځی صاحب د پښتو شاګرد دی.
14. امان او پتنګ شاګردان نه دی.
15. داود پښتون نه دی.

Exercise T4.

1. په	6. کابل	11. یې
2. او	7. خدای	12. دی
3. کې	8. څنګه	13. تشکر
4. سلام	9. امریکا	14. یم
5. کور	10. چیرې	15. یاستئ

Unit 3: ته څه کار کوې؟

Section 1: Dialogue
لومړی برخه: دیالوګ

ښوونکی دې اول شاګردانوته ددیالوګ په باره کې دا ووایی چه دلته تریسا او اسد له یو بل سره معرفی کیږی او دواړه کوشش کوی چه د یو بل په باره کې زیاتره معلومات پیدا کړی. پدې پسې دې ښوونکی ټول دیالوګ، دوه درې واړې، داسې ولولی لکه چه خبرې کوی او له شاګردانو نه دې وغواړی چه په دقت یې واوری. بیا دې ښوونکی دیالوګ دوه درې واړې ولولی او له شاګردانو نه دې وغواړی چه په لوړ غږ یې ورسره تکرار کړی. پدې پسې دې ښوونکی یو شاګرد دخپل مېز خواته ور وغواړی او هلته دې دیالوګ په ګډه ورسره ولولی. بیا دې ښوونکی یو بل شاګرد هم خپل مېز ته وروغواړی. له ها بل شاګرد سره دې جوړه کړی چه دیالوګ په بهنی طبعی دول تمثیل کړی.که امکان ولری نو به دا وی چه یو له دغو شاګردانو نه هلک او بل یې نجلۍ وی. ښوونکی دې په عین وخت کې کوشش وکړی چه د زده کوونکو تلفظ او د لوستلو طریقه اصلاح کړی. له دې نه وروسته دې ښوونکی دیالوګ یو خل بیا یوازې په وضاحت او ورو ورو ولولی او له شاګردانو نه دې وغواړی چه په لوړ غږ یې ورسره تکرار کړی. په پای کې دې ښوونکی له شاګردانو نه وغواړی چه دوه دوه سره جوړه شی او دیالوګ په نوبت ولولی. ښوونکی دې کوشش وکړی چه د زده کوونکو غلطۍ او نواقص اصلاح کړی.

New Vocabulary
نوی لغات

په دې برخه کې هغه لغات لیکل شوی چه په پخوانو درسونو کې نه دی راغلی او شاګردان نوی ورسره اشنا کیږی.

Practice
تمرین

لومړی دې ښوونکی له شاګردانو نه وغواړی چه دغو پوښتنو ته صحیح خوابونه ورکړی. بیا دې زده کوونکی دوه دوه سره جوړه شی. یو دې همدغه پوښتنې وکړی او بل دې ربښتینی خوابونه ورته ورکړی.

Section 2: The Present Tense
دویمه برخه: حال زمانه

Examples
مثالونه

ښوونکی دې زده کوونکو ته ووایی چه د پښتو حال زمانه د مفهوم په لحاظ د انګریزی د ساده حال simple present زمانې او د انګریزی د استمراری present continuous زمانې په شان ده.
مثلاً: «زه کار کوم» هم د انګریزی د I work معنا لری او هم د انګریزی د I am working معنا لری.
په پښتو کې په حال او همدغه راز تېره زمانه کې د «ناتمام» imperfective فعل معنا داده چه فعل لا هم جاری دی او پای ته نه دی رسیدلی. مګر د «تمام» perfective فعل معنا داده چه فعل نور جریان نه لری او پای ته رسیدلی.
د «ناتمام» فعل مثال: زه چه دریږم.
د «تمام» فعل مثال: زه چه ودریږم.

Forms
اشکال

پدې برخه کې دفعل اشکال د متکلم، مخاطب او غایب شخص له خاتمو سره بدلول شوی دی. یا په بل عبارت کوم اشکال چه په دې برخه کې راغلی هغه زده کوونکی له دې تکی سره زیاتره اشنا کوی چه فعل د متکلم شخصی دپاره تصریف شی په څه شی ختمیږی؛ چه د مخاطب دپاره تصریف شی په څه شی ختمیږی او چه د غایب دپاره تعریف شی په څه شی ختمیږی.

Practice
تمرین

بډوونکی دې له شاګردانو نه وغواړی چه تر دې عنوان لاندې لیکل شوی فعلونه په جملو کې استعمال کړی. پدغو جملو کې هم باید سوالیه جملې وی او هم مثبتې او منفی . دغه راز دې بډوونکی زده کوونکو ته د هغو افعالو ساختمان او جوړښت توضیح کړی چه په جملو کې راغلی دی.

Section 3: Reading
درې یمه برخه: قرائت

څرنګه چه دا پارچه یو څه اوږده ده نو بډوونکی کولی شی چه لومړی برخه یې یوه ورځ زده کوونکو ته تدریس کړی او دوهمه برخه یې بله ورځ. خو که کافی وخت موجود ؤ او بډوونکی کولی شو چه دواړه برخې یې په یوه ورځ تدریس کړی؛ څه ممانعت نشته .

New Vocabulary
نوی لغات

پدې برخه کې نوی کلمات په هغه شکل ثبت شوی چه په دیالوګ کې راغلی دی. مثلاً «افغانان»، «مجاهدین» او نور. ددې خبرې دلیل دادی چه زده کوونکی له دغو کلماتو سره نابلده دی . که نه وی نو د لغاتو په فهرست کې به د «افغان» او «مجاهد» کلمې لیکل شوې وی.

Have You Understood?
تمرین

ښوونکی دې له شاګردانو نه وغواړی چه هغو جملو ته چه له «۱» نه تر «۱۰» پورې پدې مخ کې راغلی د «هو» او «نه » ځواب ورکړی. د شاګردانو ځوابونه بایدپه هغو معلوماتو بنا وی چه په «قرائت» کې راغلی دی. ښوونکی دې زده کوونکی دې ته متوجه کړی چه دوهمه برخه پوښتنو ته هلته ځواب ورکولی شی چه د «قرائت» په برخه کې راغلی دی.

Section 4: Word Structure
څلورمه: برخه دکلماتو جوړښت

ددې برخی مطلب دادی چه زده کوونکی په دې وپوهول شی چه د څه ډول کلمو جمع څنګه جوړیږی او د څه ډول کلمو غیر اصلی حالت څه شکل لری. څرنګه چه پښتو کلمات څوک مذکر او څوک مؤنث دی او څرنګه چه مذکر او مؤنث کلمات دخپل شکلی جوړښت په لحاظ معمولاً له یو بل سره فرق لری نو له دې امله یې د جمع او د غیر اصلی اشکالو د جوړیدلوقاعدې هم له یو بل سره فرق لری. ځکه نو مذکراو مؤنث کلمات جلا فهرست شوی دی. مؤنث او همدغه راز مذکر کلمات هم بیا خپله د جمع او غیر اصلی شکل د جوړیدو په لحاظ په بېلو بېلو ډلو ویشل شوی‌دی. لکه د مؤنثو کلماتو لومړی، دوهمه او درې یمه ډله اوداسې نور.

Irregular Nouns in This Unit
ددې برخې بې قاعدې اسمونه

په دې برخه کې هغه اسمونه راغلی چه جمع اوغیر اصلی اشکال یی د کومې قاعدې په اساس نه جوړیږی او څکه نو بې قاعدې اسمونه بلل کیږی . ښوونکی دې په دې باره کې شاګردانو ته لنډ توضیحات ورکړی. دلته هم مذکر او هم مؤنث اسمونه جلا جلا راغلی دی.

Practice
تمرین

کومې جملې چه په دې برخه کې راغلی هغه ټولې له «لوست» نه را اخستل شوی او د تمرین هدف دادی چه زده کوونکی د هرهغه اسم دله یا class په ګوته کړی چه خط ترې لاندې ایستل شوی دی.
دغه راز دې دا هم ووایی چه دا اسمونه مفرد دی او که مذکر، دا چه اصلی direct شکل لری او که غیر اصلی oblique شکل.
دغه رازشاګردان دا هم باید توضیح کړی چه کلمه څه وخت په اصلی شکل راځی او څه وخت په غیر اصلی شکل.

Section 5: Diversions
پنځمه برخه: تفریح

په دې برخه کې دې ښوونکی شاګردانو ته ووایی چه دغه راز لندې کیسې په پښتنو کې ډېرې زیاتې دی او اکثره داسې دی چه د یوې سیمې خلك یې د بلې سیمې خلکو ته او یو قام یې بل قام ته منسوبوی. مثلاً د هوښیارۍ کیسې اکثره لغمانیانو ته منسوبې دی او د سادګۍ کیسې اکثره وردګو ته منسوبېږی. که وخت ؤ او شاګردانو غوښتل ښوونکی کولی شی چه یوه بله لنډه کیسه هم ورته ووایی.

Workbook Exercises
ددرس د ممد کتاب شفاهی تمرینونه

Exercise T1.

Speaker 1:

زما نوم پتنګ دی. ډاکټر یم. د لغمان یم. په امریکا کې اوسېږم.

Speaker 2.

زما نوم سپین دی. دکابل پښتون یم. ښوونکی یم. په غزنی کې اوسېږم.

Speaker 3.

زما نوم اسد دی. شاګرد یم. د لوګر یم. په امریکا کې په پوهنتون کې کیمیا لولـم.

Speaker 4.

زما نوم احمد دی. مجاهد یم. د شلګر یم، خو په ننګرهار کې اوسېږم.

Speaker 5.

زما نوم حسن دی. په کابل کې په پوهنتون کې زده کوونکی یم ژب پوهنه لولـم. زما کورنۍ په لوګر کې ده.

Exercise T2.

1. د غلځی ماما د شلګر ملك دی؟
2. د لیلا او اسد مور اندړه ده.
3. غلځی صاحب د شلګر د خلکو جامې اغوندی؟
4. کیمیا لولی.
5. په ننګرهار کې اوسېږم.
6. په پوهنتون کې تاریخ پوهنه لولی؟
7. په لوګر کې کار کوو.
8. د لیلا او اسد کورنۍ په غزنی کې اوسېږی.
9. لیلا او رابیا کله کله د امریکا د خلکو جامې اغوندی.
10. د غلځی صاحب ټول زده کوونکی پښتو لولی؟

Exercise T3.

1. غلځی صاحب د غزنی دی؟
2. لوگر په افغانستان کې یو ولایت دی؟
3. پتنګ په کابل کې اوسېږی؟
4. د امان ښځه په افغانستان کې اوسېږی؟
5. جلال آباد په ننگرهارکې دی؟
6. امان کیمیا لولی؟
7. د امان یو ملگری د مجاهدینو قوماندان دی؟
8. لیلا د اسد خور ده؟
9. د غلځی ماما په امریکا کې اوسېږی؟
10. رابیا په کابل کې په پوهنتون کې شاگرده ده؟
11. د داود ملگری ټول د افغانستان د یوې سیمې دی؟
12. داود، جان او تریسا ټول پښتو لولی؟

Exercise T4.

1. خو 2. او 3. په 4. ته 5. خان 6. چېرې 7. پښتو
8. څنگه 9. د 10. ټول 11. دی 12. دی 13. دی 14. دېرې
15. ښه 16. کور 17. نور 18. نه 19. هو 20. یم

Exercise T5.

1. استاد 2. صنف 3. اوسېږو 4. پوه شوې 5. زما
6. هرڅوك 7. هفه 8. ایران 9. جلال آباد 10. خان آباد
11. صاحب 12. اوسیدونکی 13. عربستان 14. مزارشریف
15. مهربانی 16. اسلام علیکم 17. هو 18. نه

Unit 4: وروڼه او خويندې

لومړۍ برخه: ديالوګ
Section 1: Dialogue

ښوونکی دې شاګردانو ته ور په زړه کړی چه په ټهر ديالوګ کې اسد اوتريسا سره معرفی شوی او داسې ښکاری چه د تريسا له اسد سره علاقه پيدا شوی وی او ځکه نو اوس غواړی چه د هغه په باره کې زياتره معلومات پيدا کړی. بيا دې ښوونکی ټول ديالوګ دوه درې واړې په وضاحت او طبعی ډول ولولی او له شاګردانو نه دې وغواړی چه په دقت يې واورې. بيا دې ښوونکی ديالوګ دوه درې واړې ولولی او شاګردان دې په لوړ غږ ور سره تکرار کړی.
بيا دې استاد او يو شاګرد ټول ديالوګ په طبعی ډول ولولی او نور شاګردان دې يې واورې.
پدې پسې دې دوه شاګردان ديالوګ تمثيل کړی او نور شاګردان دې واورې. که ممکنه وی ښه به دا وی چه ددغو دوو تنو يو نارينه او يوه يې ښځه وی. که زده کوونکی په لوستلو کې غلطی کوی او يا ديالوګ په طبعی ډول نه لولی ښوونکی دې يې ورته ملتفت کړی. پدې پسې دې ښوونکی دوه تنه نور شاګردان خپل مېز ته وروغواړی او له هغوی نه دې وغواړی چه ديالوګ په لوړ غږ مګر په طبعی لهجه ولولی. نور زده کوونکی دې ديالوګ په دقت واورې. په دې پسې دې ښوونکی يو ځل بيا هم ديالوګ په لوړ غږ ولولی او شاګردان دې ور سره تکرار کړی. بيا دې ښوونکی له زده کوونکو نه وغواړی چه دوه دوه سره جوړه شی او ديالوګ په نوبت ولولی. ښوونکی دې کوشش وکړی چه د زده کوونکو غلطی اصلاح کړی.

New Vocabulary
نوی لغات

په دې برخه کې ټول هغه لغات، اصطلاحات idioms او فقرات phrases راغلي‌چه په پخوانو درسونو کې نه وو راغلی اوشاګردان نوی ور سره مخامخ کېږی.
کوم متل چه دلغاتو په پای کې راغلی هغه دې استاد شاګردانو ته معنا کړی او که د وخت له نظره امکانات موجود وو ښوونکی دې ددغه متل د استعمال په باره کې هم زده کوونکو ته یو څه معلومات ورکړی او دا دې هم ورته ووایی چه ښځې په افغانستان کې ستړې دی او بېګانه يې مخ نشی لېدلی. ځکه نو خلك وایی چه د نجلۍ د ښکلا په باره کې د هغې د وروړ د ښایست له مخې قضاوت کېدلی شی.

Practice
تمرین

ښوونکی دې له شاګردانو نه وغواړی چه دا تمرینونه له هغو هدایتونو سره سم حل کړی چه خپله په همدې برخه کې ور کړل شوی دی.

Section 2: Numbers
دوهمه برخه: اعداد

ښوونکی دې دغه اعداد یو یو شاګردانو ته ولولی او له شاګردانو نه دې وغواړی چه ور سره تکرار يې کړی.

Practice
تمرین

ښوونکی دې لومړی له زده کوونکو نه وغواړی چه دغه د اعدادو کتارونه یو یو له a نه تر e پورې ولولی. بیا دې ښوونکی دغه اعداد

ولولی او له زده کوونکو نه دې وغواړی چه په لوړ غږ يې ورسره تکرار کړی. بيا دې ښوونکی له شاګردانو نه وغواړی چه ورپسې پوښتنو ته ږښتينی ځوابونه ورکړی. په دې پسې دې زده کوونکی دوه دوه جوړه شی او په نوبت دې د هرې جوړې يو غړی پوښتنې وکړی او بل دې ځواب ورکړی.

Section 3: Weak Possessive Pronouns
دريمه برخه: متصل اضافی ضميرونه

په پښتو کې دوه رازه ضميرونه موجود دی. يو ډول يې منفصل ضميرونه "strong pronouns" دی او بل ډول يې متصل ضميرونه "weak pronouns" منفصل ضميرونه هغه دی چه فشار "stress" پرې اچول کېدی شی او د يوې خانته کلمې په حيث په مستقل ډول استعمالېدی شی. مثلاً "ما" ددې پوښتنې په ځواب کې چه "کتاب چا راوړ؟" په مستقل ډول استعمالېدی شی. يعنې د پورته پوښتنې په ځواب کې سړی ويلی شی چه "ما". مګر د همدې پوښتنې په ځواب کې سړی نشی ويلی چه "مې". په دې ډول "ما" يو منفصل او "مې" يو متصل ضمير دی.

متصل اضافی ضميرونه يعنې "مې، دې، يې، مو" فشار "stress" نه لری. داضميرونه تل په يوه بله داسې فقره "phrase" پسې چه فشار لری راځی او له هغې سره يو ځای تلفظ کيږی. دا فقره کېدی شی چه جملې فاعل وی لکه په اوله جمله کې. کېدی شی چه صريح "direct" مفعول وی لکه په دوهمه جمله کې. کېدی شی چه غير صريح "indirect" مفعول وی لکه دړې يمه جمله کې او يا کېدی شی چه قيد وی لکه په څلورمه جمله کې.

۱ــــــ ليلا يې خور ده.

۲ــــــ جامې يې اغوندم.

۳ــــــ له ورور سره يې ناست يم.

٤ــــــ کله کله يې ورور پاکستان ته ځی.

ښوونکی دې زده کوونکو ته دا هم ووایی چه اضافی ترکیب له دري برخو نه جوړ وی. یوه برخه یې مضاف یعنې هغه اسم یا ضمیر وی چه یو شی ورته منسوب وی. بله برخه یې مضاف الیه یعنې هغه اسم یا ضمیر وی چه یوه بل اسم یعنې مضاف ته منسوب وی. بله برخه یې د اضافت توری یعنې "د" دی. مثلاً "دلیلا کتاب" یو اضافی ترکیب دی. "لیلا" مضاف دی؛ "کتاب" مضاف الیه دی او "د" د اضافت توری دی.

Practice
تمرین

کوم تمرینونه چه په دې برخه کې راغلی دی، ښوونکی دې هغه ټول په شاګردانو عملی کړی. که وخت ؤ، ښوونکی دغه راز نور مسالونه او تمرینونه هم شاګردانو ته ورکولی شی.

Section 4: Reading
څلورمه برخه: قرائت

ښوونکی دې ددې برخې د تدریس په برخه کې یوازې دکلماتو او جملاتو په معناکولو او تشریح قناعت نه کوی، بلکه کوشش دې وکړی چه زده کوونکو ته تر ممکنه حده دداسې ثقافتی مسایلو په باره کې هم یو څه توضیحات ورکړی لکه ملی اتڼ او داسې نور.

New Vocabulary
نوی لغات

په دې برخه کې ټول هغه لغات د الفبا د ردیف په اساس فهرست شوی دی چه په همدې درس کې راغلی او زده کوونکی دمخه نه وو ورسره مخامخ شوی.

Have You Understood?
امتحان

ددې برخې مطلب دا دی چه ښوونکی ځانته معلومه کړی چه زده کوونکی د درس په مطلب پوهیدلی او که نه. ځکه نو باید زده کوونکی دې د پوښتنو ته صحیح ځوابونه او توضیحات ورکړی.

Section 5: Diversions
پنځمه برخه: تفریح

ښوونکی دې زده کوونکو ته د لندۍ په باره کې یو څه معلومات ورکړی او بیا دې د همدې لندۍ په باره کې د هغوی مشکلات حل کړی.

Workbook Exercises

Exercise T1.

۱. زه امان یم . ښځه مې د لوګر او د اسد خور ده . زما خوریی په کابل کې اوسیږی. دوه وروڼه او درې خويندې لرم. تره مې د کابل د نیازو مشر دی.

۲. زما نوم رابیا دی. پلار مور او کورنۍ مې په امریکا کې دی. دوه خويندې او یو ورور لرم. ورور مې په پاکستان کې دپښور په پوهنتون کې استاد دی.

۳. زه پټنګ یم. کورنۍ مې په افغانستان کې ده. پلار مې د کابل په پوهنتون کې استاد دی. یو ورور مې په پوهنتون کې شاګرد دی. دوه نور وروڼه مې ښوونکی دی. خور مې په مکتب کې ده.

٤. زما نوم اسد دی. یوه خور مې دلته په امریکا کې ده. نوره کورنۍ مې په افغانستان کې په لوګرکې ده. دوه نورې خويندې او څلور وروڼه لرم.

Exercise T2 and T3.

Group A:	١٠	٧	٥	٣	١	٨
Group B:	٢	١	٩	٤	٣	٦
Group C:	٦	٨	٥	٧	١٠	٢
Group D:	٩	١	٤	٦	٨	٣
Group E:	٥	٧	٢	٤	٩	١٠

Unit 5: هوا سخته توده ده

Section 1: Dialogue
لومړی برخه: ديالوګ

ښوونکی دې لومړی ټول ديالوګ دوه واړې په طبيعی لهجه ولولی او له شاګردانو نه دې وغواړی چې په غور يې واوری. بيا دې ښوونکی يو شاګرد له خان سره جوړه کړی او ديالوګ دې په ګډه داسې ورسره ولولی لکه چې سړی خبرې کوی. بيا دې دوه تنه شاګردان سره جوړه کړی او ورته و دې غواړی چې ديالوګ ولولی. په عين وخت کې دې ښوونکی کوشش وکړی چې د زده کوونکو غلطی اصلاح کړی. بيا دې ښوونکی يو ځل خپله ديالوګ په پوره وضاحت ولولی او له شاګردانو نه دې وغواړی چې په لوړ غږ يې ور سره ووايی. په دې پسې دې ښوونکی له شاګردانو نه وغواړی چې دوه دوه سره جوړه شی او ديالوګ په نوبت ولولی. ښوونکی دې بيا هم کوشش وکړی چې د زده کوونکو غلطی اصلاح کړی.

New Vocabulary
نوی لغات

په دې برخه کې هغه لغات راغلی چې په نورو درسونو کې نه وو راغلی.

Practice
تمرين

ښوونکی دې له شاګردانو نه وغواړی چې دا تمرين له هغه هدايت سره سم حل کړی چې په دې برخه کې ور کړل شوی دی.

Section 2: Adjective Classes
دوهمه برخه: د کلماتو جوړښت د صفاتو ډلې

صفات له مربوطو اسماوو سره مطابقت لري او څکه دې نو ښوونکی شاګردان په دې پوه کړی چه په پښتو کې صفات هم ښایی لکه اسماوو غوندې څو شکله ولری. یو یې مذکر شکل دی او بل یې مؤنث شکل. لکه سور جواری. سره دودی. د همدې صفت مذکر او مؤنث بیا هر یو دوه شکله لری چه یو یې د مفرد په حیث استعمالیږی او بل یې د جمع.

مفرد	جمع
سورجواری	ساړه جواری
سره دودی	سړې دودی

دغه راز د همدې صفت مذکر اومؤنث اشکال دواړه په اصلی حالت کې یو شکل لری او په غیر اصلی حالت کې بل شکل. مثلا:

اصلی حالت	غیر اصلی حالت
سور ژمی	د ساړه ژمی
سره شپه	د سړې شپې

البته پورته اشکال ټول مفرد دی. په جمع کې ددغو مذکر او مؤنث اشکال دواړه په غیر اصلی حالت کې په (و) ختمیږی. لکه داچه:

مذکرجمع	مؤنث جمع
دسړو ژمو	دسړو شپو

نوټ:

ښوونکی باید شاګردانو ته دا هم ووایی چه په جمع کې د صفاتو غیر اصلی اشکال که مذکر وی او که مؤنث داسې جوړیږی چه د مؤنث شکل (ه) په (و) بدلیږی. لکه په همدا پورته دوو مثالونو او یا دا لاندې مثالونو کې:

مذکرجمع	مؤنث جمع
په سړو کورو کې	په سړو کوټو کې

اما ځینی صفات بیا داسې دی چه مفرد، جمع، مذکر، مؤنث او اصلی او غیر اصلی اشکال یې ټول یو شکل لری. لکه

مثالونه يې دادی:

مفرد مذکر	جمع مذکر
ښايسته ځوان	ښايسته ځوانان
د ښايسته ځوان	د ښايسته ځوانانو

مفرد مؤنث	جمع مؤنث
ښايسته پېغله	ښايسته پېغلې
د ښايسته پېغلې	د ښايسته پېغلو

اما نور صفات بيا داسې دی چه ځينی اشکال يې سره يو شی وی او ځينې يې له يو بل سره توپير لری. لکه هغه صفات چه په همدې برخه کې له يوې نه تر پنځمې ډلې (classes) پورې راغلی دی.
ښوونکی بايد زده کوونکو ته دا خبره توضيح کړی چه په ښه ښه ډلو باندې د صفاتو د وېشلو دليل د هغوی اشکال دی. يعنی په هره ډله کې هغه صفات شامل دی چه د اشکالو د جوړښت په لحاظ سره ورته دی.

Practice
تمرين

په دې برخه کې دې زده کوونکی لومړی د هغو صفاتو ډلې په ګوته کړی چه خط تړې لاندې ايستل شوی دی. که وخت موجود و ښوونکی دې ځينې نور صفات هم په توره تخته وليکی او له زده کوونکو نه دې و غواړی چه د هغو ډلې په ګوته کړی.
بيا دې ښوونکی له شاګردانو سره په دې برخه کې مرسته وکړی چه هغو پوښتنو ته درست ځوابونه ورکړی چه په دې برخه کې راغلی دی . دغه راز دې ښوونکی زده کوونکی دې ته تشويق کړی چه له بل نه دغه راز پوښتنې وکړی او ځوابونه يې ورکړی.

Section 3: Reading
درې یمه برخه: قرائت

ښوونکی دې له شاګردانو نه وغواړی چه دا برخه څومره چه امکان لری هغومره صحیح او روانه ولولی. ښوونکی دې په عین وخت کې د زده کوونکو غلطی اصلاح کوی او که وروسته له شاګردانو سره د جملو او کلمو په معنا او یا ګرامری جوړښت کې سوالونه پیدا کړی ښوونکی دې یې پوښتنو ته ځوابونه ورکړی.

New Vocabulary
نوی لغات

دلته هغه کلمات او ترکیبات راغلی چه زده کوونکو له دې درس نه دمخه نه وو لیدلی. داکلمات او عبارات په کوم شکل چه دی هغسې ثبت شوی او داسې نه دی ردیف شوی لکه په قاموس کې چه کړی.
د پوهې امتحان:
څرنګه چه ددې برخې اصلی مطلب ددې خبرې معلومول دی چه شاګردان په دې درس پوهیدلی او که نه؟ نو له دې املې دې ښوونکی له زده کوونکو نه وغواړی چه دغو پوښتنو ته صحیح ځوابونه ورکړی.

Have You Understood?
تمرین

په دې برخه کې دې ښوونکی له زده کوونکو نه وغواړی چه په خپلو ملکونو کې د هوا په څرنګوالی وغږیږی او داځرګنده کړی چه د کال په بېلو بېلو موسمونو کې هوا څنګه وی.

Section 4: Asking for Vocabulary
څلورمه برخه: دکلماتو د معنا پوښتنه

دا برخه له شاګردانو سره په دې کې مرسته کوی چه د یوې کلمې د معنا پوښتنه څنګه وکړی، او دا خانته معلومه کړی چه یو خاص شی ته په پښتو کې او یا کومه بله ژبه کې څه وایی.

Practice
تمرین

ښوونکی دې له شاګردانو نه وغواړی چه دغو پوښتنو ته ځوابونه ور کړی او خپله ښوونکی دې غلطۍ ور اصلاح کړی.
دغه راز دې ښوونکی له شاګردانو نه وغواړی چه په صنف کې یوه شی ته ګوته ونیسې او له معلم نه دې پوښتنه وکړی چه دغه او یا هغه شی ته په پښتو کې څه وایی. ښوونکی دې ځواب ورکړی.

Section 5: Diversions کښړی
پنځمه برخه: تفریح

ښوونکی دې دغه لنډۍ شاګردانو ته ښه په غوند ولولی اوبیا دې د هغې د معنا او کیفیت په باره کې لنډ توضیحات ورکړی او دادې ورته ووایی چه واوره د ژمی علامه ده او ګلان د پسرلی. مګر په لوړوغرو کې دا دواړه کیفیتونه په یوه وخت کې لیدل کښړی او هغه داچه د لوړو غرونو سرونو په واورو ډک وی او په لمنو کې یې ښکلی ګلان غوړښړی.
دغه کیفیت پښتانه دې فکر ته راوستی چه خدای له لوړو غرو سره مینه لری چه دا دواړه کیفیتونه یې په یوه وخت کې ور په برخه کړی دی.

Workbook Exercises

Exercise T1.

١. جوړه يې ؟
٢. گومان کوم چه ډېره ښايسته نه يم .
٣. واده يې ؟
٤. خواره يې؟
٥. اسد ته منتظر يې ؟
٦. په لوگر کې بلده يم .
٧. له نورو ډاکترانو سره ناست يم.
٨. جوړ نه يم .
٩. ډېره ستړې يم.
١٠ بيخی خوار يم.

Exercise T2.

١. خلك ډېر زيات کار کوی. هوا ښه توده ده، خو باران نه اورېږی. کله کله باد لگېږی. بعضې مېوې او فصلونه پاخه شوی. خلك زيات کار کوی.

٢. خلك عموما په کور کې وی. هوا سخته سړه وی. واوره اورېږی او باد لگېږی.

٣. هوا دومره نرمه ده چه سړی غواړی درسته ورځ په باغونو کې وگرځی. هر چېرې ښايسته گلان غوړېدلی او خلك مېلې کوی.

٤. هوا نرمه وی . ډېرې مېوې پخېږی . خلك ډېر زيات کار کوی.

٥. دا د کابل ښه موسم دی. هوا بيخی ښه وی. پېغلې نوې او ښايسته جامې اغوندی . خلك غرو ته خی او مېلې کوی.

٦. لارې په واوره بندې وی. کله کله ډېر سخت باد لگېږی. شپې ډېرې سړې او اوږدې وی.

Exercise T3.

1. په اوړی کې بعضې مېوې پخېږی.
2. په ژمی کې هر څوک مېلې کوی.
3. په کابل کې پسرلی ښه موسم نه وی.
4. په اوړی کې هوا سړه وی.
5. د افغانستان په غرو کې ډېره زیاته واوره اورېږی.
6. پتنګ توده هوا خوښوی.
7. په منی کې ټول فصلونه او مېوې پخېږی.
8. په اوړی کې هر څوک زیات کار کوی.
9. د ګل سرخ مېله په مزارشریف کې کېږی.
10. د نوروز ورځ عامه رخصتی نه وی.
11. د ډېرو ملکونو خلک ګل سرخ ته ځی.
12. په پسرلی کې مېوې پخېږی.
13. په ژمی کې د اسد کورنۍ باغونو ته نه ځی.
14. په افغانستان کې هر څوک باران خوښوی.
15. د منی اولې ورځې ته نوروز وایی.

Exercise T4.

1. استاد	6. ښه	11. هرڅوک	16. وعلیکم
2. اوسېدونکی	7. صاحب	12. هغه	17. ښه
3. اوسېږي	8. عربستان	13. هوا	18. ایران
4. ته	9. لولم	14. چه	19. منتظر
5. زما	10. مهربانی	15. اکثره	20. راځه کښېنه

Unit 6: شنبې څه کوی؟

Section 1: Dialogue
لومړۍ برخه : دیالوګ

ښوونکی دې لومړی ټول دیالوګ په عادی ډول دوه واړې ولولی او شاګردان دې په دقت واوری. بیا دې یې ښوونکی او یو تن شاګرد په ګډه داسې ولولی لکه چه عادی خبرې کوی. بیا دې دوه تنه شاګردان سره جوړه شی او دیالوګ دې ولولی. ښوونکی دې کوشش وکړی چه د زده کوونکو غلطی او تلفظ اصلاح کړی. پدې پسې دې ښوونکی یو خل بیا دیالوګ خپله ولولی او شاګردان دې یې په لوړ غږ ورسره تکرار کړی. بیا دې شاګردان دوه دوه سره جوړه شی او دیالوګ دې په نوبت ولولی . ښوونکی دې بیا هم کوشش وکړی چه د زده کوونکو غلطی اصلاح کړی.

New Vocabulary
نوی لغات

تر دې عنوان لاندې ټول هغه کلمات او ترکیبات راغلی چه په پخوانیو درسونو کې نه وو راغلی.

Practice
تمرین

ښوونکی دې د شاګردانو نه وغواړی چه دا تمرینونه له هغو هدایتونو سره سم عملی کړی چه د درسی کتاب په همدې برخه کې ور کړل شوی دی.

Section 2: Time Words and Phrases
دوهمه برخه : هغه کلمات او ترکیبات چه وخت بیانوی

Days of the Week
د هفتې ورځې

پدې برخه کې د هفتې د اوو ورځو نومونه راغلی دی. دلته باید ښوونکی شاګردان دې ته متوجه کړی چه د ورځو نومونه اکثره په پارسی دی. یوازې د یوې ورځې "جمعې" نوم عربی دی. دغه راز دې ښوونکی زده کوونکی دې ته ملتفت کړی چه "یک"، "دو"، "سه"..... فارسی اعداد دی او د"شنبې" له کلمې سره ترکیب شوی دی. ښوونکی دې زده کوونکو ته دا هم ووایی چه عام خلك د "شنبې" ورځې ته د"هفتې" ورځ وایی او شنبې، عموماً تعلیم یافته خلك او میرزایان یا دښارونو ځینی نور اوسیدونکی استعمالوی.

Examples
مثالونه

دا مثالونه شاګردانو ته دا ټکی واضح کوی چه د ورځو نومونه څنګه استعمالیږی.

Times of the Day
دورځې بېل بېل وختونه

پدې برخه کې څنګه چه له عنوان نه معلومه ده هغه کلمات راغلی چه د ورځې او شپې بېل وختونه بیانوی. ښوونکی دې شاګردانو ته دا خبره توضیح کړی چه عام خلك د ساعتونو دپاره دقیق حساب نه کوی بلکه دوخت د بیانولو د پاره له عمنمنوی او هغوکلماتو نه کار اخلی چه د ورځې او شپې بېل بېل وختونه په عمومی ډول له یو بل نه جلا کوی. دغه راز دې ښوونکی شاګردانو ته ووایی چه کوم وختونه چه دلته یادشوی لکه ماسپښین، ماسختن او نور په هغو کې

اکثره د لمانځه مراسم اجرا کړی. اما ځینې نور دوخت نومونه چه دلته راغلی لکه څابښت، غرمه او نیمه شپه له هغو نه بیا خلك په خپل عادی ژوند کې د نورو مقاصدو د سرته رسولو دپاره استفاده کوی. ښوونکی دې زده کوونکو ته دا هم ووایی چه د وخت د بیانولو دپاره په پښتو کې ځینې نور کلمات هم شته لکه چرګ بانګ، ملازان، لوړمازدیګر او داسې نور چه ښایی وروسته به ورسره بلد شی.

Notes
یادداشتونه

۱ــــښوونکی دې شاګردانو ته دا هم ووایی چه په عادی ډول په پښتو جمله کې اول فاعل راځی او بیا زمان لکه دا چه :
تور سبا ته لوګر ته ځی.
۲ــــدوخت نومونه یوازې په مفرد ډول استعمالیږی. د جمع په ډول نه استعمالیږی. مثلاً «ماښامونه» نه ویل کیږی.

Examples
مثالونه

دا مثالونه ددې دپاره دی چه شاګردان پوه شی چه دغه کلمات په جمله کې څنګه استعمالیږی.

Practice
تمرین

ښوونکی دې شاګردانو نه وغواړی چه دغو سوالونو ته ځوابونه ورکړی. بیا دې شاګردان په مختلفو ورځو کې خپل پروګرام بیان کړی. لکه دا چه:
زه ماښام سینما ته ځم. او داسې نور.

Section 3: Reading
درې یمه برخه: قرائت

دا برخه دې شاګردان جلا جلا ولولی او ښوونکی دې د هغوی مشکلات ورته حل کړی او د مختلفو کلماتو د ډولونو په باره کې دې په ګرامری لحاظ توضیحات ورکړی.

New Vocabulary
نوی لغات

په دې برخه کې ټول هغه کلمات او فقرات راغلی دی چه شاګردان په همدې قرائت کې نوی ور سره بلد شوی دی.

Have You Understood?
امتحان

څرنګه چه ددغو پوښتنو مطلب ددې خبرې معلومول دی چه شاګردان ددې فصل په دیالوګ او قرائت پوهېدلی او که نه ؟ نو له دې امله باید زده کوونکی سوالونو ته بیخی صحیح او ړښتینی ځوابونه ورکړی.

Section 4: Telling Time
څلورمه برخه: د وخت افاده

ددې برخې مطلب د شاګردانو له دې سره اشنا کول دی چه په پښتو کې د وخت مطلب څنګه افاده کېږی. دا مطلب لومړی د مثالونو په واسطه افاده شوی او بیا وروسته په یاداشتونو "Note" کې تبصره هم پرې شوې ده. او ښوونکی باید زده کوونکوته د ضرورت په صورت کې په دې باره کې څه نور توضیحات هم ور کړی.

Time-telling Vocabulary
هغه کلمات چه د وخت د افادې دپاره کار ترې اخستل کېږی

ددې برخې مطلب د شاګردانو له دې سره اشنا کول دی چه په پښتو کې اعداد له یوولسو نه تر دیرشو پورې څنګه ویل کېږی.

Practice
تمرین

دا تمرین دې له هغو هدایتونو سره سم عملی شی چه د درسی کتاب په هغدې برخه کې راغلی دی.

Section 5: Diversions
څلورمه برخه : تفریح

ښوونکی دې شاګردانو ته اول د ملانصرالدین په باره کې یو څه معلومات ورکړی. بیا دې ددې کیسې په باره کې توضیحات ورکړی او د زده کوونکو سوالونه دې حل کړی. که ممکنه وه ښوونکی دې په پای کې د ملانصرالدین یوه بله کیسه هم شاګردانو ته ووایی.

Workbook Exercises

Exercise T1.

لیلا په روغتون کې کار کوی. لیلا پرستاره ده. لیلا د یکشنبې، دوشنبې، سه شنبې او چارشنبې په ورځ په خپل دفتر کې کارکوی.

غلځی صاحب په پوهنتون کې استاد دی. د جمعې، دوشنبې او چارشنبې په ورځ درس ورکوی. د سه شنبې او پنجشنبې په ورځ په دفتر کې کار کوی. د شنبې او یکشنبې په ورځ په کور کې وی.

رابیا په پوهنتون کې شاګرده ده. کار هم کوی. د دوشنبې، سه شنبې او پنجشنبې په ورځ صنف ته ځی. د چارشنبې، جمعې او شنبې په ورځ دفتر ته ځی. د یکشنبې په ورځ کار نه کوی.

Exercise T2.

۱. امان او لیلا د شنبې په ورځ ماسپښین نوی کارته ځی.
۲. پتنګ د شنبې په مانښام سینما ته ځی .
۳. اسد او ملګری یې د پنجشنبې په غرمه په کافتریا کې مجلس کوی.
٤. لیلا د دوشنبې په ورځ سهار وخته کار ته ځی .
٥. لیلا د جمعې په مانښام د اسد مېلمنه ده .
٦. ته د یکشنبې په ورځ څانښت مهال فوتبال کوې؟
۷. دوی د چارشنبې په مازدیګر کتابخانې ته ځی.
۸. زه د شنبې په مانښام لیلا سینما ته بیایم.
۹. امان د پنجشنبې په ورځ څانښت مهال ډاکترته ځی.
۱۰. اسد د دوشنبې په ورځ ماسختن تریسا سره کتابخانې ته ځی.

Exercise T3.

۱. د پتنګ پلار څلیریشت اسونه لری.
۲. اسد دیرش کتابونه لری.
۳. غلځی صاحب اوه لس شاګردان لری.
٤. د پتنګ پلار څلور کورونه لری.
٥. اسد شپږویشت ورځې په نیویارک کې وی.
٦. امان اوه امریکایی ملګری لری.
۷. لیلا دوولس شپې په ورجنیا کې وی.
۸. اسد پنځلس کتابچې واخستې .
۹. خدای یو دی.
۱۰. هر کال دوولس میاشتې لری.

Exercise T4.

د مجلس ملګری اکثره رستوران ته ځی . پتنګ او جان هره غرمه په کافتریا کې دودۍ خوری. اسد د جمعې او شنبې په مابنام په رستوران کې دودۍ خوری. غلځی صاحب له خپلې کورنۍ سره هره یکشنبې رستوران ته ځی. داود هره شپه له خپل ملګری سره په رستوران کې دودۍ خوری. رابیا هره چارشنې، جمعه او شنبې وروسته له کاره رستوران ته ځی. تریسا اکثره د جمعې په مابنام له خپلو ملګرو سره رستوران ته ځی. امان او لیلا هیڅکله رستوران ته نه ځی.

Unit 7: زه به آشك را وغواړم

Section 1: Dialogue
لومړی برخه: دیالوګ

ښوونکی دې لومړی دیالوګ دوه واړې داسې ولولی لکه چه سړی عادی خبرې کوی او شاګردان دې یې په غور واوری. بیا دې ښوونکی اویو تن شاګرد دیالوګ په ګده ولولی. پدې پسې دې دوه تنه شاګردان سره جوړه شی او دیالوګ دې ولولی. نور شاګردان دې یې په غور واوری. په عین وخت کې دې ښوونکی کوشش وکړی چه د هغو زده کوونکو غلطی اصلاح کړی چه دیالوګ لولی. بیا دې ښوونکی خپله دیالوګ یو خل بیا په وضاحت ولولی او شاګردان دې په لوړ غږ ورسره تکرار کړی. پدې پسې دې ښوونکی له شاګردانو نه وغواړی چه دوه دوه سره جوړه شی او دیالوګ دې په نوبت ولولی. ښوونکی دې کوشش وکړی چه د شاګردانو غلطی اصلاح کړی.

New Vocabulary
نوی لغات

پدې برخه کې هغه کلمات او عبارات راغلی چه شاګردان نوی ورسره اشنا کیږی. څرنګه چه ددې برخې دېر کلمات د خوراکونو نومونه دی نو له دې امله ښایی له شاګردانو سره ددغو خوراکونو د پخولو د طریقې په باره کې هم سوالونه پیدا شی. که ښوونکی ته وخت اجازه ورکړی د زده کوونکو سوالونو ته دې ځوابونه ورکړی.

Practice
تمرین

پدې برخه کې دې ښوونکی لومړی شاګردان دې ته تشویق کړی چه د غذا په باره کې وغږېږی او په خاص ډول دا ووایی چه څه شې یې نه ایسی. بیا دې ښوونکی له شاګردانو نه وغواړی چه له یو بل نه داسې پوښتنې وکړ لکه چه پدغې برخه کې راغلی دی.
دلته دې ښوونکی شاګردانو ته دداسې جملو د معنوی او نحوی څرنګوالی په باره کې یو څه توضیحات ورکړی لکه «دلیلا پلو نه ایسی.» ښوونکی دې زده کوونکو ته ووایی چه په معنوی لحاظ ددې جملې فاعل امان دی. یعنې امان له پلو سره علاقه لری. مګر د جملې نحوی فاعل «پلو» دی، ولې چه فعل له لیلا سره مطابقت لری. که پدې جمله کې د پلو په خای دزه کلمه راشی هلته بیا فعل له «زه» سره مطابقت کوی او جمله داسې کیږی چه « دلیلا زه نه ایسم.»

Section 2: The Perfective Form of Simple Verbs.
دوهمه برخه: دساده فعلونو تمام (perfective) شکل

پښتو درې ډوله فعلونه لری. پدې وو کې یوه ډله هغه فعلونه دی چه تمام (perfective) شکل یې له ناتمام (imperfective) شکل نه د «و» [wə́] د سابقې (prefix) د زیاتولو په واسطه جوړېږی. دا فعلونه فعل د ساده فعلونو په نامه یادېږی. د فعل د تمام شکل معنا داده چه کار یا فعل بیخی پای ته رسیدلی دی. مثلاً: «احمد وګډېد» مګرد ناتمام شکل معنا داده چه کار یا عمل لا هم جریان لری. مثلاً: «احمد ګډېده» وګورئ چه په پورته جملو کې د فعل تمام شکل «وګډېده» له ناتمام شکل «ګډېده» نه جوړ دی. داسې چه په ناتمام شکل فقط «و» ورعلاوه شوی اوتمام شکل ترې جوړشوی.
ښوونکی دې دا پورته مطالب شاګردانو ته په مثالونو توضیح کړی. دغه راز دې ښوونکی شاګردانو ته ووایی کله چه له یوه فعل سره چه په زور [ə] شروع شوی وی لکه [ákhlam] (اخلم د «و» [wə́] سابقه

یو خای شی نو زور[a] او زورکی [a] دواړه سره ګډېږی او [ā] (آ) تړې جوړېږی. مثلاً: ما. واخسته [mā wākhista].

Section 3: Commands
دریمه برخه: امر

ښوونکی دې شاګردان دې ته ملتفت کړی چه د امر په حالت کې پښتو افعال په مفرد کې په زور [a] پای ته رسېږی او په جمع کې په څقیله ئ [ye]. مثلاً: «ته وغږېږه» [ta wághagega]
«تاسې وغږېږئ» [tase wághagegay] دغه راز دې ښوونکی شاګردانو ته ووایی چه په پښتو کې په امریه جملو کې د نفی توری «مه» [ma] دی. مثلاً: «مه غږېږه»
ښوونکی دې شاګردانو ته داهم ووایی چه که «مه» [ma] له داسې فعل نه دمخه راشی چه په زور [a] شروع کیږی هلته بیا د [ma] زورکی [a] د فعل له اول زور [a] سره ګډېږی او له دواړو نه «ا» [ā] جوړېږی. لکه دا چه «ماخله» [mākhla]

Practice
تمرین

ددې برخې مطلب، په عمومی ډول دادی چه شاګردان د امریه جملو په څرنګوالی پوه شی. ښوونکی دې په اوله برخه کې شاګردان دې ته متوجه کړی چه په جملو کې یوه شخص ته امر شوی که له یوه نه زیاتو خلکوته. په‌دوهمه برخه کې بیا هم مطلب دادی چه شاګردان پدې پوه شی چه که یوه شخص ته امر کېږی فعل په څه شی پای ته رسېږی او که زیاتو خلکو ته امرکېږی فعل په څه شی پای ته رسېږی. البته دمخه شاګردانو وویل شول چه که یوه شخص ته امر کېږی‌فعل په زور [a] ختمیږی او که له یوه نه زیاتو خلکو ته امر کېږی فعل په څقیله «ئ» [ay] ختمیږی. د درې یمې برخې مطلب په همدې ارتباط زیاتره تمرین او مشق دی.

Section 4: Future Expressions
آینده یا مستقبل

ښوونکی دې شاګردان په دې پوه کړی چه په پښتو کې په مستقبله زمانه کې له فعل سره د «به» [ba] توری استعمالېږی. لکه دا چه:

زه به ګډېږم.

زه به وګډېږم.

دغه راز دې ښوونکی شاګردان په دې پوه کړی چه په پښتو کې د نفی‌توری دوه دی یو «مه» [ma] دی چه په امریه جملو کې استعمالېږی لکه دا چه: مه ګډېږه. بل «نه» [na] دی چه په نورو خایو کې‌استعمالېږی. مثلاً:

تور به ونه ګډېږی.

ښوونکی دې زده کوونکو ته دا هم ووایی چه که له فعل نه دمخه بله داسې کلمه راغلې چه فشار stress ـری نو «به» له هغې کلمې نه وروسته راځی.«و» [wə] وروسته له «به» نه راځی او «نه» وروسته له «و» نه راځی. مثلاً: <u>لیلا به ونه ګډېږی.</u>

کله که له فعل نه دمخه تر یوې نه زیاتې داسې کلمې راغلې وی‌چه stress ولری هلته بیا «به» وروسته له اولې کلمې نه راځی. لکه دا چه:

<u>احمد به لیلا سکوندی.</u>

خو کله که په دغه راز جمله کې [wə] او [na] هم راغلی وی، نو اول «و» [wə] راځی. بیا «نه» [na] راځی. مثلاً: <u>احمد به لیلا و نه سکوندی.</u>

که له فعل نه دمخه هیڅ داسې کلمه نه وی راغلی چه فشار لری. هلته بیا اول [] راځی. بیا [] راځی . او بیا [] راځی بیا د فعل پاتې برخه. مثلاً:

<u>و نه نه ګډېږی.</u>

که «نه» [na] له داسې فعل سره راشی چه په زور [ā] پیل شوی وی هلته بیا د «نه» [na] زورکی [a] او د فعل زور [a] سره یو ځای کېږی

او «آ» [ā] جوړوی. مثلاً: کتاب ناخلم.

Practice
تمرین

ددې برخې مطلب له دې خبرې سره د شاګردانو بلدول دی چه «به» په جمله کې په کوم ځای کې واقع کېږی. ښوونکی دې په دې باره کې مطلب له دې ټکی سره د شاګردانو زیاتره پوره توضیحات ورکړی. ددې تمرین د دوهمې برخې مطلب د شاګردانو له دې ټکی سره بلدول دی چه پدغه راز جملو کې «نه» د «و» په ارتباط چېرته راځی.

Section 5. Reading
څلورمه برخه: قرائت

دا برخه دې ښوونکی لومړی خپله ولولی او شاګردان دې یې په غور واوری. ښوونکی دې یې یوځل بیا هم ولولی او شاګردان دې یې په لوړ غږ ورسره تکرار کړی. په دې پسې دې ښوونکی له شاګردانو نه وغواړی چه په نوبت یې ولولی.

New Vocabulary
نوی لغات

په دې برخه کې هغه لغات راغلی چه زده کوونکی په همدې درس کې ور سره اشنا شوی دی. ښوونکی دې کوشش وکړی چه ددغو لغاتو دګرامری او معنوی څرنګوالی په باره کې زده کوونکو ته لازم معلومات ورکړی.

Have You Understood?
امتحان

ددې سوالونو مطلب ددې خبرې معلومول دی چه زده کوونکی په پښتو جملو تر کومه حده پوهېږی او پوره مطلب ورنه اخستلی شی او که نه. ښوونکی دې له زده کوونکو نه وغواړی چه پو ښتنو ته شفاهی خوابونه ورکړی.

Section 6. Diversions
تفریح

څرنګه چه ددې درس یو هدف دادی چه شاګردان له افغانی خواراکونو او د هغو له پخلی سره اشنا کړی، نو دا به په خای وی چه ښوونکی له شاګردانو نه وغواړی چه په خپلو کورو کې له دې ریسپی نه استفاده وکړی او افغانی دودی پخه کړی. دغه راز که ممکنه وی ښوونکی دې زده کوونکی یوه افغانی رستوران ته بوزی او هلته دې د افغانی مینو او خوراکونو په باره کې مجلس ور سره وکړی. ښه به دا وی چه شاګردانو ته د خبرو او سوالونو وخت ورکړل شی او ښوونکی دې لازم توضیحات ورکړی.

Workbook Exercises

Exercise T1.

١. هر څوك به مېلمستیا ته ور وغواړی.
٢. داود به بیر واخلی؟
٣. لیلا او زرینه به په بازار کې سودا واخلی؟
٤. اسد به پسه چېرته واخلی؟
٥. بیر به وڅکی.
٦. هر څوك به په مېلمستیا کې افغانی جامې واغوندی.
٧. رابیا به په مېلمستیا کې اتڼ وکړی.

۸. لیلا او زرینه به قابلی پلو پوخ کړی.
۹. داود ته به تېلیفون وکړو؟
۱۰. لندۍ به ووایم.

Exercise T2.

۱. په افغانی رستوران کې ناست یو. دوډۍ به راوغواړو. داود به قابلی‌پلو را وغواړی. د جون پسه غوښه نه ایسی. قابلی پلو به ونه‌خوری. سلاته به راوغواړی. زه به کباب را وغواړم.

۲. په کافتریا کې ناست دی. داود به بیر وڅکی. تریسا او جون به بیر ونه څکی. کافی به وڅکی.

۳. تریسا، اسد او پتنګ په کابل کاروان کې دی. تریسا به زمرد چلو راوغواړی. اسد به آشك راوغواړی. پتنګ به قابلی پلو راوغواړی.

Exercise T3.

۱. اسد به د سې شنبې په مانښام پسه واخلی.
۲. سبا ماسپښین به واوره اورېږی.
۳. د چارشنبه په سهار به مې کورنۍ موټر واخلی.
٤. نن ماسپښین به خپل ملګری وګورم.
٥. پتنګ به د شنبه په مانښام د امان او لیلا په کور کې دوډۍ وخوری.
٦. د پنجشنبه په مازدیګر به داود له خپلې ملګرې سره بیر وڅکی.
۷. د جمعې په ورځ به لیلا او زرینه پخلی وکړی.
۸. هر څوك به د شنبه په مانښام د لیلا او امان په مېلمستیا کې پرېمانه دوډۍ وخوری.
۹. د دوشنبه په مانښام به مې ملګرې وګورم.
۱۰. د یکشنبه په ورځ ښایست مهال به خپل خوریی راولېږی.

Exercise T4.

١. ودرېږه چه دمه وكړو.
٢. بير مې كورته ولېږئ.
٣. نن رخصتى ده. درس مه لولئ.
٤. راخه چه بير وځكو.
٥. سبا امتحان لرې. درس ولوله.
٦. داود او جون مېلمستيا ته راولېږه.
٧. د امتحان په باره كې مه غږېږئ.
٨. مه درېږئ.
٩. اتن را وښيئ .
١٠. پرېمانه قابلى پلو پوخ كړئ.

Unit 8: په پله تېر شه.

Section 1: Dialogue
لومړی برخه دیالوګ

ښوونکی دې ددیالوګ د تدریس په برخه کې له هغو لارښوونو نه استفاده وکړی چه د پخوانو دیالوګونو په باره کې شوې وې. په عین وخت کې دې ښوونکی زده کوونکو ته په افغانستان په تېره بیاپښتنو کې د مېلمه پالنې په باره کې لند توضیحات ورکړی او دادې ورته په ډاګه کړی چه هلته او دلته په امریکا کې د مېلمه پالنې مفهوم فرق سره لری. مثلاً په پښتنو کې ډېرځله مېلمه په سړی ورپېښېږی اما دلته مېلمه غوښتل کېږی او یا د قبلی خبر په واسطه منل کېږی.

New Vocabulary
نوی لغات

په دې برخه کې ټولې هغه کلمې او فقرې راغلی چه زده کوونکی دمخه نه وی ور سره اشنا کېږی.

Practice
تمرین

ښوونکی دې له شاګردانو نه وغواړی چه دا تمرینونه له هغه هدایت سره سم حل کړی چه په همدې برخه کې ور کړل شوی دی.

Section 2: Ordinal Numbers
ترتیبی اعداد:

دلتـه دې ښـوونکی زده کوونـکو تـه دا خبـره توضـیح کـړی چه ترتیبی اعـداد اکثره له اصلی اعـدادو نه د «ام» په زیاتولو جوړېږی. اما په څېنو اعدادو کې د «ام» د زیاتولو نه علاوه څېنی نور بدلونونه هم راځی. لکه دا چه له «درې» سره له «ام» نه دمخه «ی» هم علاوه کېږی او «درې یم» کېږی. دغـه راز د «اوه»، «اته» او «نهه» د پای زورکی په «زور» بدلېږی او «اوم، اتم، نهم» کېږی. یوازې «درې» په څېنو لهجو کې د حالت دپاره نه تصریف کېږی.
ترتیبی اعـداد ټول د جنس او حالت دواړو دپاره تصـریف کېږی.
لکه داچه :

څلورم کتاب
څلورمه کتابچه
د څلورم کتاب
د څلورمې کتابچې
د څلورمو کتابو
د څلورمو کتابچو

Practice
تمرین

ددې برخې مطلب دادی چه زده کـوونکی د اعـدادو له استعمال سره زیاتره بلد شی. ښوونکی دې له زده کوونکو نه وغواړی چه اعداد ولولی او که ممکنه وه څینی دې په جملو کې استعمال کړی.
بیا دې ښوونکی زده کوونکو ته موقع ورکړی چه «درې یم» تـمرین عملی کړی. او یو بل ته ووایی چه په دې یا هغې کوڅې کې چپ یا ښی لاس ته تاو شه. لکه دا چه: په څلـورمه کوڅـه کې چپ لاس ته تاو شه .

بیا دې ښوونکی زده کوونکو ته ووایی چه ترتیبی اعداد تر دیرشو پورې حساب کړی. لکه دا چه اول، دوهم او داسې نور.

Sections 3 and 4: Derivative Verbs
درې یمه او څلورمه برخه: اشتقاقی افعال

په دې برخه کې د اشتقاقی اویا هغو افعالو اشکال تو ضیح شوی چه له یوه صفت، قید او یا اسم او یوه معاون فعل (auxiliary) نه جوړ شوی دی. لکه داچه :

کور سپین کړه.
دیوال سپین کړه.
دیوال رنګ کړه.

د اولې جملې فعل «سپین کړه» له یوه صفت «سپین» او معاون فعل دریمې جملې فعل «رنګ کړه» له یوه اسم «رنګ» او یوه معاون فعل «کړه» نه جوړ شوی دی. په حال زمانه کې کوم معاون فعل چه له ناتمام (imperfective) لازمی (intransitive) اشتقاقی فعل سره راځی هغه «کېږ» دی او کوم معاون فعل چه له ناتمام متعدی اشتقاقی فعل سره راځی هغه «کو» دی. لکه دا چه:

پتنګ رانژدې کېږی.
پتنګ میز را نژدې کوی.

کوم معاون فعل چه له تمام لازمی اشتقاقی فعل سره راځی هغه «شـ» دی او کوم معاون فعل چه له متعدی تمام اشتقاقی فعل سره راځی هغه «کړ» دی. ښوونکی دې دا پورته مطالب زده کوونکو ته په مثالونو توضیح کړی.

دغه راز دې ښوونکی زده کوونکو ته داهم ووایی چه که په حال زمانه کې هغه صفت چه داشتقاقی فعل لومړی برخه جوړوی په صامت توری (consonant) ختم شوی وی نو په عمومی دول د معاون فعل «ك» د ترکیب په وخت کې غورځېږی. مثلاً: «سپین» په صامت توری «ن» ختمېږی. نو کله چه له معاون فعل سره یو خای شی د معاون فعل «ك» لوېږی «سپینول» ویل کېږی نه دا چه «سپین کول».

مگر کله که صفت په صایت توری یا (vowel) ختم شی هلته بیا د معاون فعل «ك» نه غورځیږی. مثلاً: د «پورته» کلمه په واول ختمیږی او څکه نو کله چه له معاون فعل سره یو ځای شی د معاون فعل «ك» نه غورځیږی یعنی «پورته کول» ویل کیږی نه دا چه «پورتول» که په حال زمانه کې د نفی کلمه «نه» له اشتقاقی فعل سره راشی، د اشتقاقی فعل د لومړی برخې مخې ته واقع کیږی لکه داچه:

احمد کور نه سپینوی.

کله که داشتقاقی فعل لومړی برخه داسې کلمه، وی چه دعدد او جنس دپاره تصریفیږی لکه «پوخ» چه نور اشکال یې «پخه» «پخې» او «پخو» دی. ددغه راز کلمو ریښه له معاون فعل سره یو ځای کیږی او په دغو کلمو کې ریښه د کلمې د جمع غیر اصلی شکل منفی «و» دی. مثلاً:

د «پوخ» د جمع غیر اصلی شکل «پخ» دی او څکه نو ددې کلمې د «پخ» برخه له معاون فعل سره یو ځای کیږی. لکه دا چه:

زه دودی پخوم.

په امریه جملو کې هم د نفی توری «مه» له فعل نه سمدستی دمخه راځی لکه دا چه:

دودی «مه پخوه». «مه» د فعل له ناتمام شکل (imperfective) سره راځی او له تمام شکل سره نه راځی. مثلاً:

«دودی مه پخوه» ویل کیږی. «دودی مه پخه کړه» څوك نه وایی.

که دمتعدی اشتقاقی فعل لومړی برخه د جنس او عدد دپاره تصریف شی هلته بیا د فعل دغه برخه له مفعول سره مطابقت کوی. لکه دا چه:

زه به دودی پخه کړم.

زه به پلو پوخ کړم.

که په جمله کې مفعول نه وی نو هلته بیا د فعل لومړی برخه د فاعل دپاره تصریف کیږی. لکه دا چه:

دی دې تېر شی.

دا دې تېره شی.

که په آینده زمانه کې فعل تمام (perfective) وی هلته بیا دنفی توری

«نه» داشتقاقی فعل له اولې برخې نه وروسته او له دوهمې برخې
یعنې معاون فعل نه وړاندې راځی. لکه دا چه:
دودی به پخه نه کړم.

Practice
تمرین

د تمرین د اولې او دوهمې برخې مطلب دادی چه زده کوونکی د
اشتقاقی فعل له اشکالو سره زیاتره بلد کړی.
د درې یمې او څلورمې برخې مطلب دادی چه زده کوونکی له دې
سره زیات اشنا کړی چه یو چا ته لاره څنګه ور ښودل کېږی.

Section 5: Reading
پنځمه برخه :قرائت

په دې برخې کې مطلب د زده کوونکو د قرائت او لوستلو تقویه کول
دی. ښوونکی دې له شاګردانو نه وغواړی چه یو یو یې په لوړ غږ ولولی
او نور یې واورې. په عین زمان کې دې ښوونکی د شاګردانو د
قرائت سبك او تلفظ ور اصلاح کړی.

New Vocabulary
نوی لغات

په دې برخه کې ددې درس ټول لغات د الفبا په ترتیب داسی ثبت
شوی لکه په قاموسونو کې چه ثبتېږی.

Have You Understood?
امتحان

ددې برخې مطلب ددې خبرې معلومول دی چه شاگردان په پښتو عباراتو او جملو څومره پوهېږی او دا چه د «قرائت» په مطلب پوره پوهېدلی دی او که نه.

Section 6: Diversions
تفریح

په پوښتنه سړی مکې ته رسېږی

ددې متل مطلب دادی چه سړی په پوښتنه هر خای پېدا کولای شی. او په حقیقت کې په افغانستان او نوره درې یمه نړی کې چه مشخصې پتې معمولاً نه وی په کې معلومې او د ښارونو او سیمو نقشې هم نه په کې پېدا کېږی، خپله د پوښتنې اهمیت ښیی. ښوونکی دې په دې باره کې زده کوونکو ته نور لازم توضیحات هم ور کړی.

Workbook Exercises

Exercise T1.

a. اسد دوه اسونه لری.
b. لیلا په څلورم ټولگی کې ده.
c. هغه شپږم کور زما دی.
d. ملنگ درې خره واخستل.
e. په پنځمه څوکۍ مه کښینه.
f. نه ورځې په کابل کې تېروی.
g. په سرویس کې دوولس ښځې سپرې دی.
h. امان شل ډالره راکړل.
i. لیلا شپاړس کتابچې راوړې.
j. دا د پرۍ نهم زوی دی.

Unit 9: دالته کښينه.

Section 1: Dialogue
لومړی برخه: ديالوګ

ښوونکی دې ددیالوګ د تدریس په برخه کې له هغې لارښودنې نه استفاده وکړی چه په پخوانو فصلونو کې شوې ده. خو څرنګه چه دا ديالوګ د کورنۍ او مهلمه تر مهنځه دی، نو له دې امله ښوونکی باید زده کوونکو ته په افغانستان او امریکا کې د مهلمه د مفهوم او توپیر په باره کې لنډ څه ووایی او که وخت موجود وی په افغانستان کې دې د مهلمه پالنې د خصوصیاتو په باره کې هم لنډ توضیحات ورکړی.

New Vocabulary
نوی لغات

په دې برخه کې هغه لغات او عبارات را اخیستل شوی چه زده کوونکی دمخه نه وو ور سره مخامخ شوی. خکه نو ښوونکی باید ددغو لغاتو عباراتو په برخه کې د شاګردانو ستونزو ته توجه وکړی.

Practice
تمرین

ددې تمرین مطلب دادی چه زده کوونکی ديالوګ ښه زده کړی. ښوونکی دې له شاګردانو نه وغواړی چه هغه څه وکړی چه پدې برخه کې ورنه غوښتل شوی دی.

Section 2: Doubly Irregular Verbs
دويمه برخه: بې قاعدې افعال

پدې برخه کې هغه افعال چه د دوه اړخيزه بې قاعدې افعالو په نامه ياد شوی، لومړی په جملو کې استعمال شوی او بيا توضيح شوی دی.

ښوونکی دې ددغه راز افعالو په برخه کې د زده کوونکو توجه دا لاندې ټکو ته ور وګرځوی او که لازمه وی پدې باره کې دې زياتره توضيحات ور کړی.

۱ـ دوه اړخيز بې قاعدې افعال هغه دی چه «تمام» شکل يې په منظم شکل نه جوړيږی.

د ځينو دوه اړخيزو بې قاعدې افعالو تمام شکل داسې جوړيږی چه د فعل په ريښه کې بدلون راځی. مثلاً په لاندې جملو کې د عين فعل د ناتمام شکل ريښه «ت» ده او د تمام شکل ريښه يې «لار» ده.

احمد ته.

احمد لاړه.

مګر د ځينو نورو دوه اړخيزه بې قاعدې افعال تمام شکل فقط د فشار د موقعيت په تغيير جوړيږی. (دا افعال مونږ د مرکبو افعالو په نامه هم ياد کړی دی.)

مثلاً په لاندې جملو کې د عين فعل په ناتمام شکل کې فشار د فعل په وروستی سېلاب راغلی دی او په تمام شکل کې په اول سېلاب.

احمد کښېناسته.

احمد کښېناسته.

د ځينو نورو دوه اړخيزه بې قاعدې افعالو تمام شکل د اسې جوړيږی چه هم د فعل په ريښه کې بدلون راځی او هم د فشار موقعيت تغيير کوی. (دا افعال مونږ د مرکبو افعالو په نامه ياد کړی دی.)

مثلاً په لاندې جملو کې د عين فعل د ناتمام شکل ريښه يوه ده او د تمام شکل ريښه يې بله ده. دغه راز فشار په ناتمام شکل کې

د فعل په وروستی سهلاب راغلی او په تمام شکل کې د فعل په لومړی سهلاب
احمد راته.
احمد راغی.

Practice
تمرين

ددې برخې مطلب دادی چه شاگردان له دوه اړخيزه بې قاعدې افعالو سره د نفی د کلمو «مه» او «نه» له استعمال سره پوره بلد شی. ښوونکی دې د تمرين د سرته رسېدلو په وخت کې د نفی د کلمو استعمال ته خاصه توجه وکړی او شاگردان دې، دې ته متوجه کړی چه «مه» او «نه» د دوه اړخيزه بې قاعدې افعالو له تمام شکل سره څنگه استعماليږی او له نا تمام شکل سره څنگه استعماليږی.

Section 3: Future Expressions
درې يمه برخه: په جملو کې د «به» استعمال

Examples
مثالونه

پدې برخه کې د دوه اړخيزه بې قاعدې افعالو مثالونه راغلی دی.

Practice
تمرين

ددې تمرين مطلب شاگردانو د دوه اړخيزه بې قاعدې د افعالو سره د شاگردانو زياتره بلدول دی.

Section 4: Reading
څلورمه برخه: قرائت

پدې برخه کې په پښتنی او امریکایی ټولنه کې دمیلمه پالنې په توپیر بحث شوی. ښوونکی کولی شی چه د امکان او ضرورت په صورت کې په دې ارتباط نور توضیحات هم شاګردانو ته ور کړی.

New Vocabulary
نوی لغات

په دې برخه کې ددې درس ټول لغات د الفبا په ترتیب داسې ثبت شوی لکه په قاموسونو کې چه ثبتېږی.

Have You Understood?
امتحان

دا برخه په حقیقت کې یو کوچنی امتحان دی.

Section 4: Diversions
څلورمه برخه: تفریح

ښوونکی دې شاګردانو ته ددغو متلونو معنا توضیح کړی او دا دې ورته ووایی چه پښتانه میلمه پالونکی دی خو متکبر سړی په خپل کور څه چه بلکه کلی کې هم نه غواړی. دغه راز پښتانه میلمه د خدای دوست بولی. خو بې وخته میلمه سپېره تکلیف ګنی او په ورتګ یې که خپه نشی نو خوشحالیږی هم نه.

Workbook Exercises

Exercise T1.

١. کتاب راکړه.
٢. پتنګ سبا ته خبرېږی.
٣. په اسد به دېر مېلمانه پېښ شی.
٤. رابیا دودۍ برابروی.
٥. د اسد پلار هر وخت مسافر و ته شپه ورکوی.
٦. اسد ژر خبر کړه.
٧. امان او رابیا به اسد ته موټر ورکړی.
٨. هغه بل ټېلېفون راکړه.
٩. اسد مسافر ته شپه نه ورکوی.
١٠. دودۍ به ژر برابره شی.
١١. کتاب معلم صاحب ته ورکړه.
١٢. اسد مه خبروه.

Exercise T2.

١. اسد دوه بجې راځی.
٢. پتنګ به درې بجې راشی.
٣. رابیا به مابنام ته راشی.
٤. اسد به غرمه راورسېږی.
٥. لیلا پنځه بجې دودۍ پخوی.
٦. مېلمه مازدیګر رارسېږی.
٧. اسد سهار وخته روانېږی.
٨. سبا ته ناوخته مه راځه.
٩. لیلا څلور بجې کتابخانې ته ځی.
١٠. دودۍ به یوه بجه برابره شی.
١١. اسد مابنام مکتب ته ځی.
١٢. مونږ پنځه بجې رستوران ته ځو.
١٣. شاګردان اته بجې راځی.

١٤. رابيا مابنام ته د پتنګ کره راخی.
١٥. اسد نن کور ته نه خی.

Exercise T3.

١. د اسد پلو او چلو نبه اېسېږی.
٢. پتنګ ياپه روغتون کې وی او يا په کور کې.
٣. امان يا کار کوی او يا درس وايی.
٤. ليلا هم کار کوی او هم دودی برابروی.
٥. اسد به يا بادام راوړی او يا پسته.
٦. اسد يا دوه بچي راخی او يا دري بچي.
٧. امان هم کافی څکی او هم کوک.
٨. رابيا يا اوبه څکی او يا بير.
٩. امان يا سهار دودی خوری او يا مابنام.
١٠. پتنګ هم کور لری هم اپارتمان.
١١. اسد به هم کتاب راوړی او هم قلم.
١٢. جان يا په موټر کې خی او يا په بس کې.
١٣. اسد يا دلته وی او يا هلته.
١٤. رابيا هم دلته کښېنی هم هلته.
١٥. امان هم موټر اخلی هم کور.

Exercise T4.

١.	لږ تر لږه	٦.	قدرکوم	١١.	تر اوسه	١٦.	مهم
٢.	پېښېږی	٧.	دلته	١٢.	په خير	١٧.	نشته
٣.	ضرور	٨.	فرق سره	١٣.	خيريت	١٨.	وطن
٤.	خپله يې	٩.	بله خبره	١٤.	مسافر	١٩.	خبر
٥.	لکه	١٠.	دښمن	١٥.	برابروی	٢٠.	کوربه

Unit 10: اسد به مې بوزی

Section 1: Dialogue
لومړی برخه: ديالوګ

ښوونکی دې ددیالوګ د تدریس د طریقې په برخه کې له هغو لارښودنو نه استفاده وکړی چه په اولو فصلونو کې ورکړل شویدی.

New Vocabulary
نوی لغات

په دې برخه کې هغه کلمات او عبارات ثبت شوی دی چه شاګردان په همدې درس کې ورسره بلدیږی او د مخه یې اشنایی نه ورسره لرله.

Practice
تمرین

ددې تمرین مطلب د هغو نحوی ترکیباتو او یو شمېر کلماتو په صحیح استعمال باندې د زده کوونکو زیاتره پوهېدل دی چه په دې فصل کې راغلی دی. ښوونکی دې هغه څه په صنف کې عملی کړی چه دلته ویل شوی دی.

Section 2: Weak Pronouns
دوهمه برخه: ضعیف ضمیرونه

ښوونکی دې زده کوونکو ته دا څرګنده کړی چه په پښتو کې، عموماً دوه ډوله ضمیرونه موجود دی. یوه ډله هغه ضمیرونه دی چه فشار stress پرې واقع کیږی او کېدې شی چه جمله پرې پیل شی. دا قوی ضمیرونه strong pronoun دی. په لاندې جمله کې «زه» قوی ضمیر دی.

زه کورته خم.
بله دله هغه ضمیرونه دی چه فشار نه پرې واقع کېږی او د جملې په سر کې نه شی راتلی. دا ضعیف ضمیرونه weak pronouns دی. په لاندې جمله کې «مې» ضعیف ضمیر دی.
پتنګ مې پېژنی.
د ضمیرونو دا دواړه ډلې د شاګردانو د درسی کتاب په همدې فصل کې په مفصل ډول څېړل شوی دی.
کوم ضعیف ضمیرونه چه پرته له اضافی حالت نه په نورو غیر اصلی حالاتو oblique cases کې راځی هغه «را»، «در»، «ور» دی.
کله چه دهغو قوی ضمیرونو پر ځای چه په غیر اصلی حالت کې راځی ضعیف ضمیرونه استعمال شی، هغه مغېره آدت چه له قوی ضمیر نه دمخه راغلی وی، هغه بیخی سقوط کوی او له ضعیف ضمیر مثلاً «را» سره هیڅ نه واقع کیږی. اما کوم آدت چه له قوی ضمیر نه وروسته راشی هغه تل او هرومرو له ضعیف ضمیر سره واقع کېږی.
دا مطلب په لاندې دوو جملو کې څرګند شوی. په اوله جمله کې قوی ضمیر «ما» په غیر اصلی حالت کې واقع شوی او په دوهمه جمله کې ضعیف ضمیر «را» په غیر اصلی حالت کې واقع شوی دی.
امان له ما سره خی.
امان راسره خی.
کوم ضمیرونه چه په اصلی حالت کې واقع او د جملې فاعل وی هغه معمولاً سقوط کوی او ځای یې صفر نیسی. لکه په لاندې جمله کې:
«کور ته خم» چه معنا یې «زه کور ته خم» ده.
کوم ضعیف ضمیرونه چه په اصلی حالت کې واقع وی هغه د شکل په لحاظ له اضافی ضمیرونو سره عین شی دی. لکه په دا لاندې جملو کې:
تور مې وینی.
ورور مې راغی.
کله که ددې قوی ضمیر په ځای ضعیف ضمیر راشی چه داسم ظرف ځای یې نیولی وی، هلته بیا کېدې شی چه دوه شیه واقع شی. یو دا چه د اسم ظرف په ځای قوی ضمیر راځی. بله دا

چه ضمیر بیخی سقوط وکړی او یوازې آدات د ضمیر کار ورکړی دا مطلب په لاندې جملو کې څرګند شوی دی. په اوله جمله کې د کلا پر ځای د «هغې» ضمیر راغلی او په دوهمه جمله کې د کلا په ځای هیڅ ضمیر نه دی راغلی او یوازې «پکښې» د«په کلا کې» معنا لری.
کومه کلا چه خانو اکا جوړه کړې وه په هغې کې ګیدړې اوسېږی.
کومه کلا چه خانو اکا جوړه کړې وه ګډړې په کې اوسېږی.
اما کله کله او په خبرو لهجو کې بیا د «په کلا کې» پر ځای «ورکې» هم ویل کېږی. لکه په دا لاندې جملو کې:
کومه کلا چه خانو اکا جوړه کړې وه ګیدړې ورکې اوسېږی. په دې صورت کې بیا «په» چه له کلا نه دمخه راځی له «ور» سره هیڅکله نه واقع کېږی. یوازې «کې» ورسره واقع کېږی.

Position

په جمله کې دهغو ضعیفو ضمیرونو موقعیت چه دفاعل او د صریح مفعول په حیث واقع کیږی

دغه ضمیرونه د جملې له هغه لومړنی عنصر نه وروسته راځی چه فشار پرې واقع کېدې شی. مثلاً:
احمد مې وهی.
مه مې وهه.
ور یې کړه.
اما کوم ضمیرونه چه د غیر صریح مفعول په حیث استعمالیږی هغه د آدت له توری سره یو ځای په ډېرو لهجو کې له فعل سره جخت واقع کېږی. مثلاً:
اسد سبا ته په لاری کې مزار ته نه راسره خی.
په دا وروستۍ جمله کې «راسره» له فعل سره جخت واقع شوی اما په خبرو لهجو کې دغه ضمیرونه په جمله کې هلته واقع کېږی چه د هغوی معادل قوی ضمیر او یا اسم واقع کېږی. لکه دا چه:
زه ورسره مکتب ته نه خم.
په دې جملو کې «ورسره» له فعل سره جخت نه دی واقع شوی، بلکه

له فعل نه دېر وړاندې او هلته واقع شوی چه قوی ضمیر واقع کېږی.
په لاندې جملو کې قوی ضمیر په هغه موقعیت کې واقع شوی لکه په پورته جمله کې چه «ور» واقع شوی دی.
زه له هغه سره مکتب ته نه خم.

Practice
تمـــرین

ددې تمـرین مطلب د ضعیـفو ضمیرونو او هغـو عنـاصرو سره د شـاگـردانو زیاتره بلدول دی چه دا ضمیرونه له هغـو نه وروسته واقع کېږی. ښوونکی کولای شی شاگـردانو ته نورې دغه راز جمـلې هم د تختې پر مخ ولیکی او ورنه وغواړی چه ضمیرونه او د هغـوی موقعیت په کې تشخیص کړی.

Section 3: The Order of Floating Particles in Sentences
درې یمه برخه: په جمله کې د ضعیفو ضمیرونو او خینو اداتو موقعیت او د هغو ترتیب

کله چه «مې»، «مو»، «دې» او «یې» له یو بل سره یو ځای واقع شی هلته «دې» له «یې» نه دمخه راځی او «مې» او «مو» هـم لـه «دې» نه دمخه راځی او هم له «یې» نه.
که په جمله کې د «به» آدت particle لـه دغـو ضـمیرونـو سره یو ځای راشی «به» تر ټولو دمخه واقع کیږی. مثالونه په لاندې جمـلو کې راغلی دی.

ورور مې دې پیژنی.
ورور مو دې پیژنی.
ورور مې یې پیژنی.

ورور دې يې پيژنی.
ورور به دې يې وپيژنی.

Practice
تمرين

ددې تمرين مطلب بيا هم په جمله کې د ضعيفو ضميرونو او «به» له موقعيت، ترتيب او معنا سره د زده کوونکو زياتره بلدول دی. ښوونکی کولای شی نور مثالونه هم زده کوونکو ته ورکړی.

Floating Particles with Stess-shifting Verbs
مرکب افعال او ضعيف ضميرونه

کله که له مرکب فعل نه دمخه داسې کومه کلمه نه وی راغلې چه فشار پرې واقع کېدای شی او فعل «تمام» perfective شکل ولری هلته ضعيف ضميرونه او «به» د فعل له لومړی سيلاب نه وروسته چه فشار پرې واقع دی راځی. لکه:
بو مې زه.
بو به مې زی.
کله کـه په دغسې جملو کې د نفی کلـمی «نه» او «مه» واقع شی، «نه» او «مـه» د فعـل په منـځ کې له ضعـيفو ضميرونو او «به» نه وروسته واقع کيږی. مثلاً: بو به مې نه زی.
خو کله که فعل «ناتمام» imperfective شـکل ولـری او نـور کلـمات د فعـل نه دمخه نه وی راغلی، هلـته بيا اول «نه» او «مه» راځی. بيا ضعيف ضميرونه او [ba] راځی. بيا فعل راځی.
لکه په لاندې جملـو کې:
نه به يې بيايی.
مه يې بيايه.
فعـل‌کله که مرکب فعل «ناتمام» وی او يوازې ضعيف ضمـيرونه او «به» ورسره واقع شی هلته بيا ضعيف ضميرونه او «به» وروسته له

نه راځی. لکه:
بیایی مې.
کښینوې به یې.

Practice
تمـــرین

ددې تمرین مطلـب له مرکبو افعـالو سره د ضعیفو ضمیرونو «به» او د «نفیی» د کلمو «نه» او «مه» له استعمال سره د زده کوونکو زیاتره بلدول دی.
دا مطلب د ښوونکی زیاتره توجـه او له زده کـوونکو سره د هغه زیاتره مرسته ایجابوی او ښایی چه شاگـردان به زیاتره توضیحاتـو ته ضرورت ولری.

Section 4: Reading
څلورمه برخه: قرائت

ددې برخې مطلـب د زده کـوونکو دروانـو لـوستـلو د قابـلیـت تقویه کول او د افغـانانو له ژوند سره د هغوی زیاتره اشنا کول دی.

New Vocabulary
نـوی لغـات

په دې برخـه کې هغه لغـات د خپـل گـرامری مـاهـیت په اساس لست شوی چه شاگردان نوی ورسره بلد شوی دی.

Section 5: Diversions
پنځمـه برخـه: تـفـــریـح

ښوونکی دې شاگردانو ته دا خبره څرگنده کړی چه ددې تفریح اوله برخه یوه لنډه کیسه ده او ملا نصرالدین ته منسوبه ده. او دوهمـه

برخه يې عام متل دی. دا دواړه په داسې وخت کې استعمالیږی چه له چا نه کوم بیخی معلـوم شی ورك وی او یـا یـې په کوم بـکاره حقیقت او خبره باندې سر نه خلاصیږی.

Workbook Exercises

Exercise T1.

١. ملګری مې پښتانه دی.
٢. خوښدې مې دې ګوری
٣. اسد مې ورونه بیایی.
٤. مور مې موټر نه لری.
٥. تربرونه مې په کابل کې کار کوی.
٦. له ښځې سره مې اوسېږم.
٧. ډېر زیات خلك مې کور ته راځی.
٨. ښوونکی مې یې ګوری.
٩. بهرام خان به مې سبا ته پلار وګوری.
١٠. لیلا او خپله ملګرې مې په کور کې ناستې دی.

Exercise T2.

١. ورور به دې یې سبا ته وګوری؟
٢. ښځه دې پرستاره ده؟
٣. له پلار سره دې مه اوسېږه.
٤. راځه چه په موټر کې دې بوزو.
٥. مېلمه دې په صنف کې ناست دی.
٦. د پښتو درس ته ځې؟
٧. له کوره به دې مازدیګر روان شو.
٨. اسد دې ورور نه بیایی.
٩. راځه چه له کورنۍ سره دې ډوډۍ وخورو.
١٠. د غلځی صاحب ښځه دې مېلمستیا ته بیایی؟

Exercise T3.

۱. کورنۍ يې ډېره لويه ده.
۲. کور يې په شلګر کې دی.
۳. خوښدې او ورونه يې هم اسد او ليلا غوندې دی؟
٤. کور يې د بهرام خان په کلا کې دی.
٥. زه يې له ملګری سره درس لولم.
٦. د اسد پلار يې باغ اخلی.
۷. اخبار به يې ولولم.
۸. مور به مې يې خوښدې وګوری.
۹. سبا نه بل سبا به يې ملګری کومك راسره وکړی.
۱۰. زه يې په موټر کې سپرېږم.

Exercise T4.

۱. اسد مې بيايی.
۲. پلار به مې دې بوزی.
۳. اسستان مې يې بيايی.
٤. تربور به مو دې بوزی.
٥. مور مو يې بيايی.
٦. ښوونکی به مو دې بوزی.
۷. تره مې يې بيايی.
۸. ملګری به مې دې بوزی.
۹. استاد مو يې بيايی.
۱۰. ماما به يې بو نه خی.

Unit 11: قیمت یې څو دی؟

Section 1: Dialogue
لومړی برخه: دیالوګ

ښوونکی دې د دیالوګ د تدریس په برخه کې له هغو لارښودنو نه استفاده وکړی چه په لومړیو څو فصلونو کې شوی دی. اما ددې دیالوګ د کلتوری اړخ په باره کې دې په افغانستان کې د خرید او فروش د عنعنې او د نرخونو د جګړی او چنې وهلو په باره کې هم که لازم شی مناسب معلومات زده کوونکو ته ورکړی.

New Vocabulary
نوی لغات

په دې برخه کې د نورو ټولو فصلونو په شان هغه لغات، اصطلاحات او عبارات ثبت شوی چه شاګردان په همدې فصل کې نوی ورسره مخامخ شوی دی.

Practice
تمرین

ښوونکی دې له زده کوونکو نه وغواړی چه دا تمرینونه د همدې برخې له هدایتونو سره سم عملی کړی.

Section 2: Numbers beyond Thirty
دوهمه برخه : له شلو نه پورته اعداد.

ښوونکی دې په دې برخه کې شاګردان په خاص ډول دې ته متوجه کړی چه کوم اعداد چه له «ویشت» نه دمخه راځی د هغو یو شمېر تلفظ ددغه اعدادو له هغه تلفظ نه چه په مستقل ډول کېږی فرق لری

مثلاً: د انګریزی د three معادل پښتو عدد په مستقل ډول دري تلفظ کېږی. خو کله چه له "ویشت" سره یو خای راشی هلته بیا "در" تلفظ کېږی.

Practice
تمرین

ښوونکی دې له شاګردانو نه وغواړی چه دا تمرینونه په صنف کې عملی کړی.

Larger Numbers
لوی اعداد

ښوونکی دې په دې برخه کې زده کوونکی دې ته متوجه کړی چه په جمع کې "سل" د "سو" په بنه تلفظ کیږی او بیا د جمع علامه یعنی "ـــه" ورسره علاوه کیږی او "سوه" تري جوړیږی. لکه "درې سوه" اما د "زر" کلمه د جمع په وخت کې په خپل حال پاتې کېږی او یوازې د جمع علامه "ـــه" پرې علاوه کېږی او "زره" ویل کېږی. لکه: "درې زره"

Practice
تمرین

دا تمرینونه دې ځنګه چه ترتیب شوی هغسی عملی کړی شی.

Section 3: Summary of Strong Pronouns
درې یمه برخه: د قوی ضمیرونو خلاصه

په دې جدول کې هغه ضمایر خای شوی چه مونږ قوی ضمیرونه بللی دی. دا ضمیرونه دمخه تعریف شوی دی. اما باید وویل شی چه دا ضمیرونه، معمولاً هغه وخت استعمالېږی چه ویونکی وغواړی په

ضمیر فشار واچوی. لکه دا چه:
«دی» نه وایی «ته» وایی.
که په ضمیر باندې د فشار د اچولو ضرورت نه وی هلته بیا، معمولاً ضعیف ضمیرونه استعمالیږی. لکه دا چه:
ورور «مې» در ځی. گوری «دې»
ښوونکی دې زده کوونکی دې ته هم ملتفت کړی چه د غایب ضمیر فشار په دوهم سیلاب وی. لکه: «هغه» وویل.

Practice
تمرین

ددې تمرین مطلب له قوی ضمیرونو سره د زده کوونکو زیاتره بلدول دی.

Section 4: Demonstratives
څلورمه برخه: اشاری ضمیرونه

ښوونکی دې زده کوونکی دې ته ملتفت کړی چه په پښتو اشاری ضمیرونو کې د فاصلې خبره ډېره مهمه ده. په دې معنا چه «دغه» ډېر نژدې شی ته او «هوغه» بیخی لری شی ته استعمالیږی. «هغه» بیا داسی شی ته استعمالیږی چه له یوه بل شی نه یو څه لری واقع وی.

Practice
تمرین

ددې تمرین هدف د قوی ضمیرونو له استعمال او معنا سره د شاگردانو زیاتره بلدول دی.

Section 5: Reading
پنځمه برخه: قرائت

که څه هم چه د قرائت اصلی مطلب د شاګردانو د پښتو د لوستلو
د مهارت تقویه کول دی. خو په عین زمان کې یې په افغانستان کې
د خرید او فروش له عنعنې سره هم بلدوی او دا ورته وایی چه
هلته تقریباد هر شی په اخستلو او خرڅولو کې جګړه کیږی.
ښوونکی دې په دې باره کې شاګردانو ته نورمعلومات هم ورکړی.

New Vocabulary
نوی لغات

په دې برخه کې هم هغه لغات، اصطلاحات او عبارات راغلی چه
زده کوونکی په همدې فصل کې نوی ورسره بلد شوی دی.

Section 6: Diversions
اومه برخه: تفریح

دا اصلاً یوه پخوانی لطیفه ده او مطلب یې دادی چه کله کله ساده
خلك هم دېرې ښې او پخې خبرې کوی.

Workbook Exercises

Exercise T1.

ا)	١	٢	٤	٥	٦	٧	٨	٩	
							٥٠٠٠	٦٠٠٠	٧٠٠٠
ب)	١٠٠٠	٢٠٠٠				٤٠٠٠			
					٦٢	٦٢	٦٤	٦٥	٦٦	٦٧
پ)	٥٨	٥٩	٦١						
							٥٧١	٥٧٢	٥٧٣	٥٧٤
ت)	٥٦٦	٥٦٧	٥٦٩	٥٧٠					
							٦٠٠	٧٠٠	٨٠٠	
ټ)	١٠٠	٢٠٠	٣٠٠	٤٠٠					
							١٥٥٠	١٧٥٠	١٨٥٠	١٩٥٠
ث)		١٢٥٠	١٢٥٠	١٤٥٠					
							٧٨٩	٧٩٠	٧٩١	٧٩٢
ج)	٧٨٤	٧٨٥	٧٨٦	٧٨٧					
چ)	٧٤	٧٥	٧٦	٧٧	٧٨	٨٠	٨١	٨٢	٨٣	

Exercise T2.

۱. موټر مې په پنځوس زره افغانۍ وخسته.
۲. پتنګ اسد ته دوه سوه افغانۍ ورکړې.
۳. ددې اس قیمت شل زره افغانۍ دی.
٤. کمیس مې په درې نیم سوه افغانۍ وخسته.
٥. خر یې دوولس نیم زره بیه کړی دی.
٦. دا پسه به په نه سوه درکړم.
۷. ددې سالو قیمت دوه نیم زره دی.
۸. څوکۍ یې په یونیم زر واخسته.
۹. دا بایسکل په اته زره ورکوی؟
۱۰. تاته به یې په دوه نیم سوه هم درکړم.

Exercise T3.

ا) ٥٢٦٧ ث) ٦٢١
ب) ٤٩٧ ج) ٩٠٦
پ) ١٦٣٢٩ چ) ٣٣٨٠
ت) ٨٦٥ ح) ٨٣٥٤
ټ) ٧٦٨ خ) ١٠٧٧٨

Exercise T4.

۱. دا قالینه په څو ورکوې؟
۲. په دوه نیم زره یې ورکوې؟
۳. پنځه زره بیخی ډېرې دی.
٤. قیمته نه ده.
٥. په دوه زره یې که راکوی، آ یې خلم.
٦. د هغه کتاب قیمت څو دی؟
۷. یو څه نورې به هم کمې کړم.
۸. لس زره څه شی دی، بیخی کمې دی.
۹. په اته نیم زره یې هم نشم درکولی.
۱۰. له دوه زره او اوه سوه نه یوه پیسه هم زیاته نه درکوم.

Unit 12: ملا يې ژوبله ده

Section 1: Dialogue
لومړی برخه: ديالوګ

ښوونکی دې د ديالوګ د تدريس په برخه کې له هغو لارښوونو نه استفاده وکړی چه په لومړيو څو فصلونو کې شوی دی.

New Vocabulary
نوی لغات

په دې برخه کې هغه لغات، اصطلاحات او عبارات راغلی دی چه شاګردان په دې فصل کی نوی ورسره اشنا کېږی.

Practice
تمرين

ښوونکی دې له شاګردانو نه وغواړی چه دا برخه په صنف کې خپله د تمرين له هدايتونو سره سم عملی کړی.

Section 2: Where Does It Hurt?
دويمه برخه: کوم ځای دی خوږ يږی؟

په دې برخه کې د بدن د بېلو بېلو برخو نومونه او ځينې افعال راغلی چه د خوږ يا درد د بيان دپاره استعمالېږی.

Practice
تمرين

ښوونکی دې له شاګردانو نه وغواړی چه دا تمرين له هغه هدايت سره سم عملی کړی چه خپله په تمرين کې ور کړل شويدی.

Section 3: Past Imperfective of 'be'
دري يمه برخه: د «يم» د فعل اشکال

په دې برخه کې د «يم» د تېرې زمانې ټول ناتمام اشکال ثبت شوی دی. ښوونکی دې يې شاګردانو ته په مثالونو کې توضيح کړی.

Practice
تمرين

ښوونکی دې له شاګردانو نه وغواړی چه دا تمرين له هغه هدايت سره سم عملی کړی چه په همدې برخه کې ور کړل شوی دی.

Section 4: The Past Tense Forms of Verbs
څلورمه برخه: دفعل ماضی اشکال

ښوونکی دې دا لاندې ټکی په مثالونو شاګردانو ته توضيح کړی.
۱ـ د ساده افعالو ماضی شکل داسې جوړيږی چ د «ل»/ / لاحقه د حال زمانې په ساقه ور علاوه کيږی. ددغو افعالو تمام شکل د «و» د ساقې په علاوه کېدو جوړيږی.
۲ـ ډير ساده افعال يې قاعدې دی او ماضی شکل يې له حال شکل سره توپير لری.

Past Tense Forms: Derivative Verbs
ماضی اشکال: اشتقاقی افعال

ښوونکی دې دا لاندې ټکی په مثالونو شاګردانو ته توضيح کړی.
۱ـ د لازمی اشتقاقی افعالو تمام ماضی شکل داسې جوړيږ ی چه د حال زمانې (ك) پرې [(k)eg] په [(ك) ېد][(k)ed] بدلېږی او د تيرې زمانې لاحقه «ل» /al/ پرې علاوه کيږی.
۲ـ د لازمی اشتقاقی افعالو تمام ماضی شکل داسې جوړيږی چه د حال زمانې «شـ» /s/ په «شو» /-sw/ بدليږی.

۳ـ د متعدی اشتقاقی افعالو ناتمام ماضی شکل داسې جوړیږی چه د حال زمانې له ناتمام شکل (ك) و [kaw] سره «ل»[al] یوخای کېږی.
٤ـ د متعدی اشتقاقی افعالو ماضی تمام شکل داسې جوړیږی چه د حال زمانې تمام شکل «کړ» [-k] په «کړل» [kṛal] بدلېږی.

Practice
تمرین

دا تمرین دې له هدایت سره سم عملی کړی شی.

Past Tense Forms: Doubly Irregular Verbs
ماضی اشکال: دوه ارخیزه بې قاعدې افعال

ښوونکی دې زده کوونکی دې ته متوجه کړی چه د دوه ارخیزه بې قاعدې افعالو ماضی اشکال ټول بې قاعدې دی او باید چه حفظ کړی شی.

Past Tense Forms: Verbs ending in [-eg]
ماضی اشکال: هغه افعال چه په «ېږ» ختمیږی

کوم افعال چه حال شکل یې په «ېږ» past [eg] پای ته رسیږی، د هغوی ټول ماضی اشکال داسې جوړیږی چه «ږ» [eg] په «د» [d] بدلیږی.

Practice
تمرین

دا تمرین دې له هدایت سره سم عملی کړی شی.

Section 5: Reading
پنځمه برخه: قرائت

ددې برخې مطلب د شاګردانو د قرائت تقویه ده. دغه راز دا برخه له زده کوونکو سره په دې کې هم مرسته کوی چه د لیکل شوی عبارت په مفهوم بهتر و پوهیږی. په عین وخت کې دا برخه زده کوونکی په پښتنو کې د میلمه پالنې له دود او دستور سره تر یوه حده اشنا کوی. که ضرورت وی ښوونکی شاګردانو ته په دې باره کې څه نور معلومات هم ور کولی او یا لږ تر لږه په دې ارتباط د هغوی سوالونو ته ځوابونه ویلی شی.

New Vocabulary
نوی لغات

پدې برخه کې هغه لغات، اصطلاحات او عبارات راغلی چه شاګردان نوی ور سره مخامخ کېږی.

Have You Understood?
امتحان

دا برخه اصلاً یو کوچنی امتحان او له هغه هدایت سره دې سم واخستل شی چه په دې برخه کې ورکړل شوی دی.

Section 6: Diversions
شپږمه برخه: تفریح

په دې برخه کې یو متل راغلی او یوه لنډی. دا دواړه له روغی او ناروغی سره یو ډول ارتباط لری.
ښوونکی د لزوم په صورت کې په دې ارتباط نور مطالب هم شاګردانو ته ویلی شی.

Workbook Exercises

Exercise T1.

١. لیلا وایی چه د اسد سر خوږ یږی.
٢. رابیا ببګا خپل لاس سوځولی دی.
٣. احمد خپله ملا ژوبله کړې ده.
٤. امان بازار ته تللی ؤ، پښې یې خوږ یږی.
٥. غلخی صاحب په مېلمستیا کې شراب څکلی دی، سر یې خوږ یږی.
٦. احمد د تور سر مات کړی دی.
٧. اسد وایی چه د احمد د لور غاښ خوږ یږی.
٨. د لیلا زنګون په میز ولګېده، ډېر سخت خوږ یږی.
٩. اسد سلاته کوله، خپله ګوته یې پرې کړه.
١٠. نجیب وایی که د چا سر خوږ یږی، نو مستې دې وخوری.

Exercise T2.

١. احمد یو اس اخستلی دی. قیمت یې شل زره افغانۍ دی.
٢. تور یوه رادیو اخستلی ده. قیمت یې اته زره افغانۍ دی.
٣. محمود یو بایسکل اخستلی دی. قیمت یې دېرش زره افغانۍ دی.
٤. لیلا یو کیلو پسته اخستلې ده. قیمت یې یو نیم زر افغانۍ دی.
٥. پلار مې یو پسه اخستلی دی. قیمت یې پنځلس زره افغانۍ دی.
٦. زما امریکایۍ ملګرې یوه ښایسته پوستینچه اخستلې ده. قیمت یې اته ویشت زره افغانۍ دی.
٧. تره مې یو خر اخستلی دی. قیمت یې پنځه دېرش زره افغانۍ دی.
٨. خور مې درې ډوډۍ اخستلی دی. قیمت یې څلېرویشت افغانۍ دی.
٩. داسد ورور یو شین سالو اخستلی دی. قیمت یې درې زره افغانۍ دی.
١٠. ورور مې ګلان اخستلی دی. قیمت یې پنځوس افغانۍ دی.

Exercise T3.

١. اصلی	٧. اوړی	١٣. بعضې
٢. اعلی	٨. اوږد	١٤. پنجشنبې
٣. اکثره	٩. اوس	١٥. جمعه
٤. انتظار	١٠. اوسېدونکی	١٦. خط
٥. اوبه	١١. اوسېږی	١٧. دوولس
٦. اورېږی	١٢. اوه ویشت	١٨. رخصتی

Unit 13: په بازار کې دې څه کول؟

Section 1: Dialogue
لومړۍ برخه : ديالوګ

ښوونکی دې ددې برخې په تدريس کې له هغو لارښوونو نه استفاده وکړی چه په لومړيو درسونو کې شوی دی.

New Vocabulary
نوی لغات

پدې برخه کې هغه لغات راغلی دی چه زده کوونکی په همدې درس کې ورسره اشنا کېږی.

Practice
تمرين

ښوونکی دې له شاګردانو نه و غواړی چه دا تمرين له هغه هدايت سره سم عملی کړی چه خپله په همدې برخه کې ور کړل شوی دی.

Section 2: The Pashto Past Perfective Tense
دويمه برخه: په پښتو کې د ماضی يا تېرې زمانې تمام شکل

Intransitive Verbs
لازمی افعال

ددې برخې مطلب د افعالو د تېرې زمانې د «تمامو» اشکالو او فعلی خاتمو تدريس دی.
په دې برخه کې دا لاندې ټکی د زده کوونکو د توجه وړ دی:
۱ـ په تېره زمانه کې د پښتو فعل «تمام» شکل داسې جوړېږی چه د تېرې زمانې لاحقه (suffix) «ل» [al] د فعل د تېرې زمانې

له ساقې (stem) سره یو خای کېږی. لکه دا چه:
لیلی وګډېدله.
۲ـ کله چه فعل د متکلم او مخاطب شخص دپاره تصریف شی خاتمې یې په تېره او حال زمانه کې سره یو شی وی. لکه په دې لاندې جملو کې:
زه خم
زه تلم
ته خې
ته تلې
خو کله چه فعل د غایب شخص دپاره تصریف شی هلته بیا د فعل د تېرې زمانې د حال زمانې له خاتمو سره یو څه توپیر لری. لکه په دا لاندې جملو کې

تور خی	رابیا راخی
تور ته	رابیا راتلله

۳ـکله چه فعل په تېره زمانه کې د مذکر غایب شخص دپاره تصریف شی هغه «ل» [al] چه مونږ د تېرې زمانې د لاحقې په نامه یاد کړ له کلمې نه هرومرو ساقطیږی. لکه په لاندې جملو کې:
تور ګډېده.
٤ـ په تېره زمانه کې لازمی فعل د فاعل دپاره تصریف کیږی او یا په بل عبارت فعلی خاتمې له فاعل سره مطابقت لری لکه په لاندې جملو کې:
نجلۍ ګډېدله
نجونې ګډېدلې
هلک ګډېده

Practice
تمرین

ددې تمرین مطلب د لازمی فعل له خصوصیاتو سره د شاګردانو زیاتره اشنا کول دی او باید چه د تمرین له هدایت سره سم عملی شی.

Transitive Verbs
متعدی افعال

پدې برخه کې دا لاندې ټکی د زده کوونکو د توجه وړ دی.
۱ـ د متعدی افعالو د تېرې زمانې «تمام» شکل داسې جوړېږی لکه د لازمی فعل تمام شکل چه جوړېږی.
۲ـ په تېره زمانه کې متعدی فعل د مفعول دپاره تصریف کیږی یا په بل عبارت فعلی خاتمې له مفعول سره مطابقت لری. لکه په دا لاندې جملو کې:
سلیم اس بوته.
سلیم اسپه بوتلله.
سلیم اسپې بوتللې.

Practice
تمرین

ددې تمرین مطلب د متعدی افعالو له خصوصیاتو سره د شاګردانو زیاتره بلدول دی او باید له هدایت سره سم عملی شی.

Section 3: Using the Past Tense
درې یمه برخه: د تېرې زمانې استعمال

ښوونکی دې د زده کوونکو توجه دې لاندې ټکو ته ور وا روی.
۱ـ د پښتو سره «تمامه» زمانه (past perfective) د انګریزی ژبې

له تېرې زمانې تېر یو شی دی.
۲ـ څرنګه چه دمخه وویل شول په تېره زمانه کې متعدی افعال له مفعول سره مطابقت لری.
۳ـ په تېره زمانه کې فاعل په غیر اصلی حالت (oblique case) کې واقع کېږی.
٤ـ په تېره زمانه کې ضعیف مفعولی ضمیرونه له جملې نه ساقطیږی. مثلاً :
سلیم وواهه.
په پورته جمله کې د «یې» [ye] ضمیر له جملې نه بیخی لویدلی دی.
٥ـ په تېره زمانه کې ضعیف فاعلی ضمیرونه هیڅکله هم نه ساقطیږی
مثلاً : سلیم یې وواهه.
په پورته جمله کې سلیم فاعل دی او باید هرومرو په جمله کې موجود وی.

Practice
تمرین

ددې تمرین مطلب په جمله کې د فاعل او مفعول له خصوصیاتو سره د شاګردانو زیاتره بلدول دی او باید خپله د همدې برخې له هدایتونو سره سم عملی شی.

Section 4: Reading
څلورمه برخه: قرائت

ددې برخې اصلی مطلب د شاګردانو د لوستلو، قرائت او پوهیدلو د مهارتونو زیاتره تقویه کول دی. خو په عین زمان کې زده کوونکی له دې سرهم تر یوه حده اشنا کېږی، چه پښتانه څه وخت، چېرې څنګه جامې اغوندی.

New Vocabulary
نوی لغات

پدې برخه کې هغه کلمات، اصطلاحات او فقرې راغلی دی چه شاگردان په همدې درس کې ور سره بلد شوی دی.

Have You Understood?
امتحان

دا برخه اساساً یو کوچنی امتحان دی او مطلب یې بیا هم د شاگردانو د لوستلو او پوهیدلو د مهارتونو زیاتره تقویه کول دی.

Section 5: Time Phrases
پنځمه برخه: د وخت فقرې

پدې برخه کې د وختونو نومونه او هغه فقرې راغلی چه په یوه معین مهال دلالت کوی. ښوونکی دې کوشش وکړی چه شاگردان پوره پرې وپوهوی.

Practice
تمرین

ددې تمرین مطلب هم د شاگردانو د لوستلو او پوهیدلو دمهارتونو تقویه ده او له هدایت سره سم دې عملی شی.

Section 6: Diversions
شپږمه برخه: تفریح

دا لنده کیسه چه پدې برخه کې راغلې ملانصرالدین ته منسوبه ده. په افغانستان، ایران، ترکیه او پاکستان کې دغه راز دېرې کیسې ملانصرالدین ته منسوبې دی. دا کیسې اکثره داسې دی چه په ظاهره کې د ملانصرالدین سادګی ښیی. مګر په واقعیت

کې دهر خله یو دول هوښیاری هم پکې پرته ده.
ښوونکی دې شاګردانو ته ووایی چه دا کیسې خلك معمولاً، په داسې وخت کې کوی چه یو مطلب ښه تمثیل کړی. که وخت وی ښوونکی دې شاګردانو ته دا مطلب د مثال په واسطه تمثیل کړی او د ملا نصرالدین یوه یا دوه کیسې دې ورته وکړی او یا دې ورته ووایی چه دغه کیسې خلك په کوم وخت او قرینه کې استعمالوی.

Workbook Exercises

Exercise T1.

۱. و یې لیدلم.
۲. نن سهار مې اخبار ولوسته.
۳. و دې څکله؟
٤. په مهلمستیا کې مو ولیدله.
٥. خپله مور یې راوستله؟
٦. و دې خوړله.
۷. کابل ته مو ولېږله.
۸. معاینه یې کړلو.
۹. کور ته مې بوته.
۱۰. و مې خوړله.

Exercise T2.

۱. مهلمنو ته یې قابلی پاخه کړ.
۲. یو نوی موټر یې اخسته.
۳. چای یې څکه.
٤. دودی مې خوړله.
٥. خور یې شفاخانې ته بیوله.
٦. کتاب دې لوسته.
۷. پلو مې پوخ کړ.
۸. لیلی لیدلې؟

۹. خپلې مور ته يې دېر خطونه ليږي.
۱۰. اخبار يې اخسته.

Exercise T3.

۱. په کتابخانې کې مو وليده.
۲. په رستوران کې يې خوړله.
۳. نه يې اخلی.
٤. مکتب ته نه دې تللی.
٥. اس يې په زر افغانۍ واخسته.
٦. له پوهنتون نه نه دی راغلی.
۷. اسد پرون له خان سره بوته.
۸. اخبار يې په کتابخانې کې ولوسته.
۹. اس يې له سليم نه واخسته.
۱۰. کتاب مې ترجمه کړ.

Exercise T4.

۱. پتنګ ډېره ښه دريشی واخستله.
۲. د اسد بوټونه تور دی.
۳. امان کندهاری واسکټ اغوستی ؤ.
٤. لمن دې غوړه شوې ده.
٥. دليلی ټيکری باد يووړ.
٦. اسد خان ته څمکنۍ پنې واخستې.
۷. کوټ مې په مېز ايښی دی.
۸. موزې مې په بازار کې رنګ کړې.
۹. اسد زری څپلۍ اغوستې دی.
۱۰. د امان ورېښمين پټکی خوښېږی.

Unit 14: په کار پسې ګرځېدلم

Section 1: Dialogue
لومړی برخه : دیالوګ

ښوونکی دې د دیالوګ د تدریس په برخه کې له هغو لارښودنو نه استفاده وکړی چه په لومړیو څو فصلونو کې شوی دی.

New Vocabulary
نوی لغات

پدې برخه کې هغه کلمات او عبارات درج شوی چه شاګردان په همدې دیالوګ کې ورسره بلدېږی.

Section 2: The Past Imperfect Tense
دوهمه برخه: په تېره زمانه کې د فعل «ناتمام» شکل

پدې برخه کې لومړی د افعالو د تېرې زمانې ناتمام اشکال راغلی او بیا توضیح شوی دی.
ښوونکی دې شاګردانو ته دا لاندې ټکی په ګوته کړی.
۱ـ د فعل نا تمام شکل د انګلیسی ژبی له (progressive) شکل سره د مفهوم په لحاظ یو شی دی.
۲ـ د تېرې زمانې ناتمام شکل داسی جوړېږی چه د تېرې زمانې فعلی خاتمې د فعل د تېرې زمانې له نا تمامې ساقې (stem) سره یو خای کېږی.
۳ـ له فاعل او مفعول سره د فعل مطابقت او د ضعیفو ضمیرونو ساقطېدل او د بې قاعدې افعالو خصوصیات د اسې دی لکه د تېرې زمانې د تمامو اشکالو چه دی.

Section 3: The Pashto Infinitive
درې یمه برخه: پښتو مصدر

پدې برخه کې د کلمې په هغه شکل بحث شوی چه په عنعنوی ګرامرونو کې د پښتو مصدر بلل شوی دی لکه وهل، تړل او نور. ښوونکی دې شاګردانو ته ووایی چه دا کلمه د انګریزی gerund په شان یوه کلمه ده او داسی جوړېږی چه «ل» [al] د تېرې زمانې په ساقه ورعلاوه کېږی. مثلاً: ګډېدل، خوخول او نور مصدر د فعل له اصلی ریښی نه جوړشوی اسم دی. او په صرفی لحاظ ورته کتل کېږی. دا مطلب په لاندې مثالونو کې توضیح شوی دی.

ګډېدل اسانه دی.

سوالونه اسانه دی.

په عنعنوی ګرامرونو کې داسی فکر هم شوی چه ګوندې د فعل ټول اشکال له مصدر نه راوزی. مګر دا فکر درست نه دی. خکه «خم» د شکل په لحاظ له «تلل» سره هیڅ مشابهت نه لری. په قاموسونو کې افعال د مصدر په شکل لیکل شوی دی. لکه دریدل، خطا کول او نور.

Section 4: Reading
څلورمه برخه: قرائت

ددې برخې مطلب د شاګردانو د لوستلو او پوهېدلو د مهارتونو زیاتره قوی کول دی. دغه راز پدې برخه کې کوشش شوی چه شاګردان د افغانی جنتری له څرنګوالی او د میاشتو له هغو نومونو سره بلد کړی شی چه په افغانستان کې استعمالېږی.

New Vocabulary
نوی لغات

دلته ټول هغه لغات او عبارات راغلی چه د قرائت په برخه کې شاګردان نوی ورسره مخامخ شوی دی.

Section 5: The Afghan Calendar
پنځمه برخه: افغانی جنتری

پدې برخه کې شاګردانو ته د کال د میاشتو عربی او پښتو نومونه ورکړل شوی او افغانی او عربی جنتری ورته توضیح شویدی. ښوونکی کولی شی په دې باره کې نور ضروری معلومات هم شاګردانو ته ورکړی. په عین وخت کې دې ښوونکی، د امکان په صورت کې، مختلفې افغانی جنتری له خان سره صنف ته یوسی او دتوضیحاتو په برخه کې دې استفاده ترې وکړی.

Section 6: Diversions
شپږمه برخه: تفریح

ددې لندې کیسې مطلب هم د شاګردانو د لوستلو او پوهېدلو د مهارت زیاتول دی، او همدې لوستل شاګردانو ته یو څه د خوش طبعی زمینه برابروی.

Workbook Exercises

Exercise T1.

۱. د اسد ورور د اسد په څلیرویشتم کابل ته لاړ.
۲. د ثور په پنځمه یې څه کوله؟
۳. د اسد پلار د عقرب په لسم غنم کرل.
٤. د جوزا تر دیارلسمه دلته وم.
٥. د حوت په شلم هوا توده شوه.
٦. د لیلا او اسد مور د سرطان په دوولسم راغله.
۷. د ثور په نهم پېښور ته تلم.
۸. د امان ملګری د سنبلې په پنځه ویشتم واده کوی.
۹. د حمل په اوله خلکو مبلې کولې.
۱۰. د میزان په شپږویشتم یې ټېلېفون را ته وکړ.

Exercise T2.

۱. د حمل په اوه ویشتم دې څه کول؟
۲. د حمل په شپږم کابل ته تلم.
۳. مکتب د حوت په دېرشم شروع شو.
٤. د رابیا تره د جوزا په اوه لسم راغی.
٥. امان د میزان په دوه ویشتم کور ته ته.
٦. مېله د حمل په دیارلسم شروع شوه.
۷. د عقرب په یوولسم چېرې وی؟
۸. د قوس په نولسم هوا سړه شوه.
۹. لیلا د جدی په شپږویشتم را ورسېده.
۱۰. د سرطان په یوولسم چېرې ته؟

Exercise T3.

د اسد پلار د سنبلې په پنځم ده نو ته لاړ چه خپل تربره ته یو پسه واخلی. د سنبلې په لسم له ده نو نه زرغون ښار ته لاړه. له زرغون ښار نه د سنبلې په شلم وخوخېده. د سنبلې په یوویشتم بورګ ته ورسېده. په بورګ کې یې شپه تېره کړه. د سنبلې په اته ویشتم له بورګ نه بهرته سرخاو ته لاړه. په سرخاو کې یې دوه شپې د خپلو دوستانو کره تېرې کړې. د سنبلې په دېرشم زرغون ښار ته لاړه. د میزان په دویم بهرته خپل کورته لاړه.